პროლეტარებო ეკვლა ქვეყნისა შეერთდით

კომუნისტი

წელიწადი მეორე

ცენტრ. და თბილისის კომიტეტების და სრულ. საქართ. მ., ბ., წ.-არმ. და მატრწსთა დეპუტატების საბჭოთა ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის ორგანო.

რედაქციის მისამართი
თბილისი, კრუზენშტერნის ქ. № 4. რედაქცია დღეში ყოველ დღე გარდა კვირა უქმეებისა დილ. 10 ს.—3 ს.

ტელეფონები: სარედაქციო კოლეგ. № 14—76 მდივნის № 19 საერ. №

ფასი 10,000 მანეთ.
პროვინციაში 12,000 მან.

№ 10 ოთხშაბათი, 10 მაისი 1922 წ. ყოველდღიური გაზეთი ოთხშაბათი, 10 მაისი 1922 წ. № 104

მათი სიტყვა და საქმე

საკითხი ეკონომიურათ აღდგენისა და ხალხთა შორის მშვიდობიანობის ჩამოგდების შესახებ ისმება ბურჟუაზიული პოლიტიკოსებისა და იდეოლოგების მიერ ყოველ ფეხის გადადგმაზე. მასზე მსჯელობით, მის შესახებ პრაქტიკული გეგმების თხზვით სავსეა მათი პრესა, პოლიტიკურ ეკონომიური ლიტერატურა, პოლიტიკური პარტიების ყრილობები და საელმწიფოთა თათბირები. ამავე მიზანს უსახავდენ გენუის კონფერენციასაც: მას უნდა გამოერკვია პირობები ევროპის აწეწილ-დაწეწილი ცხოვრების მოწესრიგების და ამისათვის ყველა ქვეყნების შეთანხმებული მუშაობის. უკვე ერთი თვეა რაც კერძოთ ეს კონფერენცია მუშაობს და, შეიძლება ითქვას, არასოდეს ისე გამოურკვეველ და საეჭვო მდგომარეობაში არ ყოფილა ეგრედწოდებული ეკონომიური აღდგენისა და ამისთვის საჭირო თანხმობის თანამშრომლობის საქმე ჩაყენებული, როგორც ეს არის დღეს ამ ერთი თვის შემდეგ. და ეს მაშინ, როდესაც მდგომარეობა მწვავდება ყველა ქვეყნებში. ეს მდგომარეობა ყველას შეგნებული აქვს, საჭიროება მისი გამოსწორების ისევე, ლაპარაკია იმაში და თითქოს სრული თანხმობაც იმაზე, რომ ეს შეუძლებელია მოხერხდეს ყველა ქვეყნების ურთიერთ შორის შეთანხმების და ყველასი ერთათ რუსეთთან თანამშრომლობის გარეშე. მიუხედავათ ასეთი რწმენისა, ყოველ შემთხვევაში ასეთი **სიტყვისა**, საქმე მაინც არ იძვრის ერთი ადგილიდან. რა აბრკოლებს მას? ვინ ან რა არის მიზეზი ასეთი მდგომარეობის?

თქმა იმის, რომ მსოფლიოში არ მოიძებნება საკმაო ტეხნიკური, მატერიალური, ცოცხალი და მკვდარი საწარმოო ძალა, არ არის სურსათი და სხვ., თქმა ამისი შეუძლებელია, რადგან ყოველისფერი ეს მუშაობის დასაწყებათ საკმაო-რაოდენობით მოიპოება. ხოლო ის მეტნაკლებათ ან არა რაციონალურათ არის განაწილებული საჭიროა მისი ამუშავება, საქმეში გაშვება, მთელი შესაძლებლობის ამოძრავება, რასაც შედეგათ მოჰყვება ეკონომიური ცხოვრების მოწესრიგება. მაგრამ ეს რომ მოხდეს, რომ შესაძლებელი შეიქნეს მთელი კაპიტალის ამოქმედება, ამისთვის საჭიროა არა მარტო შეგნება ამ საქმის საჭიროების და ამ გზით სიარულის სარგებლობის, არამედ აუცილებელია აგრედვე, რომ საკუთრების უფლება, რომელიც ამ კაპიტალზე გააჩნიათ მის მეპატრონეებს, ბოროტათ არ იქნეს გამოყენებული ამ უკანასკნელების მიერ; რომ უფლებრივი ნორმები კერძო საკუთრების პრინციპზე აშენებული ურთიერთობის არ შეიქნეს დამაბრკოლებელი ეკონომიური (და მით კულტურული) განვითარებისათვის. ამას კი ვერ ვხედავთ ჩვენ დღეს.

დამახასიათებელი კაპიტალისტური წარმოების ყოფილა ყოველთვის არა საჭირო საქონლის შექმნა და მით ხალხის დაკმაყოფილება და მისი უზრუნველყოფა, არამედ რაც შეიძლება ზედმეტი ¡ღირებულების შექმნა კაპიტალის მესაკუთრისათვის. ასე იყო კაპიტალიზმის განთიადისას, ასეთივე დარჩა მისი უმთავრესი სტიქია მისი განვითარების, დავაკაცების ხანაში და მასვე ვხედავთ, შეიძლება კიდევ უფრო გაუმაძღრობით, დღეს, მისი თანდათანი დაცემის, მთელი მისი მატერიალური და სულიერი კულტურის დეკადანსის ხანაში. და დღეს, როდესაც ყოველ ნაბიჯზე გაჰკივიან კაპიტალის მესვეურები და პოლიტიკური ქვეყნების ეკონომიური აღდგენის და ხალხთა შორის მშვიდობიანობის ჩამოგდების შესახებ, იგულისხმე: ლაპარაკია ამ ქვეყნების გატყავება და გაძარცვაზე, რაც შეიძლება მეტი მსუქანი მოგების წაგლეჯაზე თუ გინდ ეს მოსახერხებელი შეიქნეს არა სხვანაირათ, ვინემ ამ ხალხთა აწიოკებით, სისხლის ღვრითა და აოხრებით.

მკითხველს ეხსომება, რომ ამ რამდენიმე ხნის წინეთ პარიზში შეიკრიბენ 26 სახელწიფოს—როგორც ნათქვამი იყო რადიოში—კრედიტორები რუსეთის. ესენი არიან ყველა ისინი, რომლებსაც რაიმე წარმოება გააჩნდათ რუსეთში და რომლებსაც მუშათა ძალევა-მოსილმა რევოლიუციამ ჩამოართვა მათი ქონება და მით შესწყვიტა მათ მიერ რუსეთის ხალხების ექსპლოატაცია. ეს კრედიტორები შეიკრიბენ და გამოიმუშავეს პირობები თავისი საკუთრების დაბრუნების. ეს პირობები დაედო თავის უმთავრეს ნაწილში საფუძვლათ ლონდონის ექსპერტების ცნობილ მემორანდუმს რუსეთის საკითხის შესახებ. იგივე კრედიტორები არიან, რომლებიც დღეს ლამობენ დაუმორჩილონ თავის ნება-სურვილს თავის ქვეყნების დელეგაციები, ეს ისინი არიან რომლებიც პრესის მოსყიდვით სურთ „დაამუშაონ“ საზოგადოებრივი აზრი და აამხედრონ ის როგორც გენუას კონფერენციის წინააღმდეგ თუ ის გამოიჩენს რაიმე სისუსტეს რუსეთის საკითხში, ისე ამ უკანასკნელის ვითომ და შეურიგებელი პოზიციის წინააღმდეგ.

აი ამ ყაჩაღების ბრბოს ვიწრო ეგოისტურ ინტერესებს ეწირება ინტერესები ევროპის ხალხების, მათი მეურნეობის აღდგენისა და კეთილდღეობის, რამდენადაც საზოგადოთ შეიძლება ამ აღდგენაზე და კეთილდღეობაზე ლაპარაკი კაპიტალისტურ ურთიერთობათა ნიადაგზე.

გენუას კონფერენცია შეიძლება დამარცხდეს მათი შეურიგებელი, მტაცებლური პოლიტიკის გამო, რომელსაც სურს მთელი ევროპა და კერძოდ მდიდარი რუსეთი გახვიოს თავის ქსელში კვლავ სისხლის საწოვათ. ამ შემთხვევაში ის, რაც ვერ მოხერხდა გენუაში, გაკეთდება მის გარეშე. ხალხთა წყურვილი ეკონომიური აღდგენისა და მშვიდობიანობისა დაკმაყოფილდება მინიმალურათ გენუას გარეშე და მაქსიმალურათ მთელი თანამედროვე ბურჟუაზიული რეჟიმის დამარცხებით, რომელ მიზნისთვის ძალთა მობილიზაციის ხელის შემწყობია ობიექტიურათ სხვათა შორის გენუას კონფერენციაც.

საყოველთაო სამხედრო სწავლება

ჩვენი გაზეთის დღევანდელ ნომერში გამოქვეყნებულია მთავრობის დეკრეტი საყოველთაო სამხედრო სწავლების შესახებ.

ამიერიდან ეს საკითხი სცილდება ლაპარაკის და აგიტაციის სფეროს და პრაკტიკულად ისხამს ხორცს, და მისი წარმატებით განხორციელებას უზრუნველყოფს საბჭოთა ხელისუფლების მტკიცე ხელი, ეს საქმე უაღრესი ¦სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობისაა და ამიტომ სახნლმწიფოებრივი გზით უნდა იქნას მოგვარებული. ეს იმას ნიშნავს, რომ სამხედრო სწავლება არ არის მარტო ნებაყოფლობითი ვარჯიშობა და მხოლოდ საკუთარი სურვილი და შეგნების მიხედვით ნაკისრი ვალდებულება, არამედ ესაა ოფიციალური ვალდებულებაც, რომლის შესრულებას მოითხოვს სახელმწიფო თავის მოქალაქეთაგან და იძულებითი ზომებსაც მიართავს მათ წინააღმდეგ, ვინც გაარიდებს თავს ამ მოვალეობის მაგრამ საყოველთაო სამხედრო სწავლების მნიშვნელობა იმდენად დიდია და ამასთან ცხადი, რომ ყოველმ შეგნებულმა მოქალაქემ, რომლისთვისაც ძვირფასია მშრომელთა ხელისუფლება და რევოლიუცია, ყოველგვარ ძალდატანების გარეშეც, ნებაყოფლობით უნდა იკისროს ეს ვალდებულება და შეიძინოს სამხედრო ცოდნა, რათა შეიქნეს საბჭოთა რესპუბლიკის ღირსეული მეომარი და დამცველი. ასეთი ერთგული მეომრები კი ბლომად ესაჭიროება მუშათა სახელმწიფოს ეხლაც და მანამდე, სანამ არ მოისპობა ბურჟუაზიული რეჟიმი მისი იმპერიალისტური არმიებით და მთელ დედამიწის ზურგზე არ დამყარდება მშრომელთა ძალა უფლება.

ეს ძალა-უფლება ჯერ ჯერობით მოპოვებული აქვს მხოლოდ საბჭოთა რესპუბლიკების მუშათა კლასს. ეს რესპუბლიკები გარშემორტყმულნი არიან თავიდან ფეხამდე იარაღში ჩამსხდარ სახელმწიფოებით, რომელნიც კბილებს ილესავენ ჩვენზე და მოხერხებულ შემთხვევას უცდიან, რათა გამოილაშქრონ, მოგვსპონ, გაგვსრისონ. რატომ, რისთვის? მათ ვერ მოუნელებიათ, რომ მუშათა კლასმა ჩამოაგდო მუქთახორა მემამულეები და კაპიტალისტები და თვითონ ჩაუდგა ცხოვრებას სათავეში. მათ უნდათ მოსპონ ეს კერა, რომელიც ავრცელებს რევოლიუციის ცეცხლს მთელს მსოფლიოში.

რა თქმა უნდა მუშათა კლასი, რომელმაც აურაცხელი მსხვერპლით მოიპოვა ესოდენი გამარჯვება, ხელმეორედ უღელს ვერავის დაადგმევინებს კისერზე. ამიტომაც ის ემზადება და მსოფლიო ბურჟუაზიის ძალას უპირდაპირებს თავის შეიარაღებულ, მუშებისა და გლეხებისაგან შემდგარ მრისხანე, ძალას. ამიტომაც საბჭოთა სახელმწიფოს ყავს სახელგანთქმული და ძლევამოსილი წითელი არმია და მის გვერდით ქმნის მრავალრიცხოვან რეზერვს—საყოველთაო სამხედრო სწავლების საშუალებით.

განსაკუთრებით ორი გარემოებაა აღსანიშნავი ამ სამხედრო სწავლების ორგანიზაციაში. ერთი ის, რომ მასში ჩაბმულნი მოქალაქენი, შეძლებისდაგვარად, არ ცდებიან თავის ჩვეულებრივ შრომას და არ შორდებიან საცხოვრებელ რაიონს. ამით სამხედრო სწავლებას „ყაზარმული“ სიძნელის ხასიათი ეკარგება და მისი გავლა ადვილდება, ამასთან ქვეყნის სამეურნეო აღორძინებას მუშა ხელი საგრძნობლად არ მოაკლდება და რესპუბლიკასაც არ დასჭირდება დიდი რესურსების გაღება.

აღსანიშნავია მეორე გარემოებაც, სახელდობრ, თუ ვის ეკისრება ეს სამხედრო ვალდებულება. რაკი მისი მიზანია საბჭოთა წყობილების და მშრომელთა ძალა-უფლების დასაცავად ერთგული მეომრების მომზადება, ცხადია, ასეთები შეიძლება იყვნენ მხოლოდ ოვით მშრომელნი—მუშები და გლეხები, რომელნიც არ ეწევიან სხვისი შრომის ექსპლოატაციას, და არა ის ექსპლოატატორები, რომელნიც მზად არიან ყოველ წუთს ლანგარი ჩასცენ პროლეტარიატს და მის საქმეს. მხოლოდ თვით მშრომელთ შეუძლიათ თავის ინტერესების გულწრფელად და მედგრად დაცვა. საამისოთ ისინი უნდა იყვნენ აღჭურვილნი სამხედრო ხელოვნების ცოდნით, ამას კი მოგვცემს საყოველთაო სამხედრო სწავლება და როცა სამხედრო ტეხნიკის ცოდნით იქნება აღჭურვილი რესპუბლიკის ყოველი მუშა და გლეხი, რომელნიც ყოველ მომენტში შეავსებენ მუდმივი წითელი არმიის რიგებს, ჩვენთვის საშიში არ იქნება იმპერიალისტების შესაძლებელი თავდასხმა, და ამ თავდასხმის შესაძლებლობაც იკლებს. და ამგვარად გარეშე საფრთხისაგან უზრუნველყოფილთ შეგვეძლება უფრო დამშვიდებით შეუდგეთ ცხოვრების აღმშენებლობას მუშათა სახელმწიფოს განსამტკიცებლად და მსოფლიო რევოლიუციის გასამარჯვებლად.

ამიტომ საყოველთაო სამხედრო სწავლებას ჩვენ უნდა მივაქციოთ ფრიად სერიოზული ყურადღება და დავაყენოთ ეს საქმე იდეურად და ორგანიზაციულად სათანადო სიმაღლეზე.

როგორ არ უნდა იმუშაოს საბჭოთა ორგანომ

ჩვენი საბჭოთა ორგანოები განირჩევიან ერთმანეთისაგან ფუნქციების და მათზე დაკისრებულ საქმეების სხვა და სხვაობით, რომელიც ფარგლავს მათ მუშაობას და ანიჭებს ამა თუ იმ უფლებას. რამდენად ესა თუ ის ორგანო ამ ფარგლებში მუშაობს, მას არ ციდდება, სწორად და შეუცვლელად ასრულებს მაღლა მდგომ დაწესებულებების განკარგულებებს და დირექტივებს, იმდენად მისი მუშაობა ნაყოფიერია. უამისოდ შეუძლებელია იმ მთლიანობის დაცვა, რომელიც საჭიროა სახელმწიფო აპარატისათვის. საბჭოთა წესწყობილების დამყარების პირველ ხანებში, რასაკვირველია ამას ვერ მოვითხოვდით და რამოდენიმე” აუცილებელი ხდებოდა ეგრედ წოდებული „власть на местах“. ეხლა ეს დაუშვებელია, როცა ჩვენ გადავბიჯეთ მეორე წელიწადს. სამწუხაროდ ამას ადგილი აქვს. ამის დასამტკიცებლად მოვიყვან სულ უბრალო ფაქტს, არა მივარდნილ პროვინციის, არამედ ქალაქ ტფილისის ცხოვრებიდან.

აპრილას შუა რიცხვებში ქალაქის აღმასკომის საფინანსო-საბიუჯეტო კომისიას გადაეცა აღმასკომის პრეზიდიუმისაგან ქალაქ ტფილისში შრომის ხარკის ნატურად მოხდის მაგვარად ფულის გადასახადის შეგროვების საკითხის ტეხნიკურად მოგვარება. (შრომის ხარკი სოფლად სრულდება ნატურით, ე. ი. სოფლელები წელიწადში გამოდიან სახელმწიფოს სასარგებლოდ 6 დღე სამუშაოდ, ქალაქის მცხოვრებლები კი იხდიან ფულს). საფინანსო კომისიამ კი თავის სხდომაზე 12 აპრილს სრულიად უარყო ამ გადასახადის შეგროვება, ვინაიდან მათი ფიქრით: „არსებითად ეს გადასახადი არის გზის გადასახადი... ამ ჟამად ეს მიუღებელია, განსაკუთრებით მას შემდეგ, რაც ამხ. ჩიჩერინის დებულებანი იქმნა გამოქვეყნებული 15 მარტიდან... მისი გატარება უ[illegible]მოვნებას მოგვიტანს“... (ამონაწერი საფინანსო კომისიის სხდომის ოქმიდან).

გავარჩიოთ ყველა ეს მოტივ ბი.

შრომის ხარკის გზის გადასახადით მინათლა გამოწვეულია მისი სრული გაუგებრობით. აი რას ამბობს ამა წლის 1 თებერვალს გამოცემული № 90 დეკრეტი: „დანგრეული სახალხო მეურნეობის აღსადგენად (შეკეთება და გაყვანა რკინის გზებისა, შარა გზებისა და სარწყავ არხებისა, დამზადება და გამოზიდვა სათბობ და ხე-ტყის მასალისა), რაც მოითხოვს აუარებელ მუშა ხელსა და ტვირთ-ზიდვის საშუალებას, რომლის გაწევა დღემდე ხდებოდა შრომის ბეგარით, რაც ხელს უშლიდა სასოფლო მეურნეობის ნორმალურ განვითარებას და წარმოებას“... აქიდან ნათლად სჩანს, რომ აქ არაფერ შუაშია გზის გადასახადი.

შემდეგ. „ამ ჟამად ეს მიღებულია, განსაკუთრებით მას შემდეგ, რაც ამხ. ჩიჩერინის დებულებანი იქმნა გამოქვეყნებული“. აქ მკითხველი აღბად იფიქრებს, რომ ჩიჩერინმა გენუაში წასვლის დროს განაცხადა, რომ შრომის ხარკი უნდა მოისპოსო. სრულებითაც არა, იქ მხოლოდ ნაჩვენებია პიროვნულ თავისუფლებაზედ (შრომის, მიმოსვლის და სხვა). სწორედ ეს იყო უმთავრესი აზრი განუსაზღვრელი შრომის ბეგარის მოსპობისა და მის მაგვრად ასეთი მცირეოდენი შრომის ხარკის (წელიწადში 6 დღე) შემოღებისა, ისე როგორც სასურსათო გადასახადი. შრომის ბეგარა „ხელს უშლიდა მეურნეობის ნორმალურ განვითარებას“ ამბობს № 90 დეკრეტი, შრომის ხარკი კი თითოეულს უტოვებს თავის განკარგულებაში სამუშაოს მთელ დროს, გარდა 6 დღისა. კიდეც რომ რამე ვთქვა ამის შესახებ ჩიჩერინს, მისი მოსპობა მოხდებოდა კანონმდებლობითი საშუალებით და არა ისე, როგორც ეს ესმის საფინანსო კომისიას.

თებერვალ აპრილის განმავლობაში შრომის ხარკის წესით ჩასატარებელი სახელმწიფო სამუშაოებები სოფლად სრულდება. ნავარაუდევი იყო 242000 მუშა დღე, 102000 ტვირთ-საზიდი დღე (არხების გაყვანა, ხე-ტყის მასალის დამზადება-გადაზიდვა, სათესლე მასალის გადაზიდვა და სხვა). დახლოვებით შესრულებულია ამ რიცხვის 80 პროც. ქალაქებში კი, ვინაიდან ტეხნიკურად მოუხერხებელია მცხოვრებლების გამოყვანა შრომის ხარკის ნატურით მოხდა იცვლება ფულით, რაც ხმარდება ქალაქის მოწყობას დაახლოვებით ტფილისში მოიკრიბება 8 მილიარდამდე (ნახევარი წლის). სხვა ქალაქებში უკვე შეუდგენ მის მოკრებას და არ მოერიდენ არავის „უსიამოვნებას“.

ყველაფერს ამას თავი რომ დავანებოთ, ერთი ცხადია, რომ საფინანსო საბიუჯეტო კომისიამ დაუშვა შეცდომა მით, რომ მან თავის დადგენილებით გააუქმა საქ. რევ. კომ. გამოცემული დეკრეტი შრომის ხარკის შესახებ, რის უფლებაც მას არ ჰქონდა, თუ გინდ რომ ჩიჩერინს თავის დებულებანი (რომელიც სწორად ვერ გაუგიათ კომისიის წევრებს) სპეციალურად ტფილისის აღმასკომის საფინანსო კომისიისათვის გამოეგზავნა. კომისიას შეეძლო მხოლოდ, თუ კი ის თავის გამოკვლევით (რაც მაეჭვებს) მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ შრომის ხარკი სცნო არა სასარგებლოდ და „უსიამოვნების“ მომტანად, ეს საკითხი აღეძრა ტ თავის მოსაზრებანი საერთო წესით უნდა წარედგინა სახალხო კომისართა საბჭოსათვის შრომის ხარკის მოსპობის შესახებ, რადგან დეკრეტების და კანონების შეცვლა, გამოცემა და გაუქმება ცენ. აღ. კომ. და სახ. კომ. საბჭ. უფლება არის და არა ქალაქ ტფილისის აღმასკომის საფინანსო საბიუჯეტო კომისიისა.

ხ. გოდაბრელიძე.

გენუის კონფერენცია

რუსეთის ცნობის გარშემო

ვარშავა. 6 მაისი (რადიო. მოსკოვით) იტალიის დელეგაციამ შეიტანა წინადადება დაუყონებლივ ამოერჩიათ კომიტეტი, რომელიც შეუდგებოდა საბჭოთა მთავრობის დე-იურე ცნობის საკითხის განხილვას

ანტანტის დაშლა

საფრანგეთის პოზიცია.

ჰანოვერი, 7 მაისი (რადიო. მოსკოვით). საფრანგეთის ნოტამ, რომელიც გადაეცა ფაქტას, და რომელიც ეხება საფრანგეთის უარის განცხადებას, ბელგიელების გარეშე არ მოაწერონ ხელი რუსეთის კონტრ პირობების საპასუხო მემორანდუმს,—იტალიელებზე ცუდი შთაბეჭდილება მოახდინა. ინგლისმა ოფიციალურად განიმეორა თავისი განცხადება იმის შესახებ, რომ დანარჩენი სახელმწიფონი, რომელნიც დაკავშირებულნი არიან მემორანდუმზე ხელის მოწერით, მზად არიან განაგრძონ რუსეთთან მოლაპარაკება საფრანგეთისა და ბელგიის გარეშე.

მით უარესი საფრანგეთისათვის.

ბორდო, 8 მაისი (ფრანგული რადიო. ბარერმა აცნობა ფაქტას, რომ საფრანგეთი და ბელგია არ უერთდებიან იმ მემორანდუმს, რომელიც გადაეცა რუსეთის დელეგაციას.

ნაუენი, 7 მაისი (გერმანული რადიო) კონფერენციის ზოგიერთ წრეებში ფიქრობენ, რომ ბელგია მოითხოვს მიეცეს მას საშუალება მოელაპარაკოს საფრანგეთს და მოახერხოს დაითანხმოს იგი რუსეთთან შეთანხმების ხელის მოწერაზე.

რუსეთის პროგლემა

მდგომარეობა გართულებულია.

ბერლინი. 7 მაისი (გერმანული რადიო) ამ უკანასკნელ დღეებში მოხდა რამოდენიმე ინტერვიუ ყველა ერების დელეგატებთან. ყველა აღნიშნავს, რომ მდგომარეობა გართულებულია. შეთანხმების მოხდენას მით უფრო მრავალი დაბრკოლება ეღობება რომ საფრანგეთსა ტ ინგლისს სახელი აქვთ გატეხილი რუსეთის შესახებ გაკეთებული სხვადასხვა გვარი განცხადებებით. საერთო აზრი ისეთია, რომ ბარერმა უფრო გააღრმავა ეს განხეთქილება იმ განცხადებით, რომ საფრანგეთი უარს აცხადებს მიიღოს მონაწილეობა რუსეთთან შეთანხმებაში.

წინააღმდეგობანი ძლიერდება.

ბორდო. 7 მაისი, (ფრანგული რადიო). გაზეთი „ჩიკაგო ტრიბუნი“ იტყობინება: იაპონიამ, მცირე ანტანტამ და პოლონეთმა განაცხადეს, რომ ისინი მოხსნიან თავის ხელის მოწერას რუსეთისათვის გადაცემულ მემორანდუმზე იმ შემთხვევაში, თუ საფრანგეთი არ მოაწერს ხელს მემორანდუმს.

რუსეთის დელეგაცია მუშაობს.

ბორდო. 7 მაისი, (ფრანგული რადიო). რუსეთის დელეგაციას შუადამემდის ქონდა თათბირი ჭმოკავშირეთა მიერ წამოყენებულ წინადადებებსადმი თავისი პოზიციის გამოსარკვევათ. დელეგაციის ნაწილი, იოფფეს მეთაურობით, გაემგზავრა ბერლინში, სადაც იგი შეხვდება ლენინის მიერ გამოგზავნილ მისიას.

ინტერესების სხვადასხვაობა.

ბერლინი. 7 მაისი (გერმანული რადიო). პრაგის გაზეთი „ჩეშსკო სლოვო“ სწერს: ჩეხო-სლოვაკიას საბჭოთა რუსეთის საკითხში არ შეუძლია გაიზიაროს საფრანგეთის თვალსაზრისი. საფრანგეთისა და ჩეხოსლოვაკიის ინტერესები განსხვავდებიან ერთი მეორისაგან.

ჩიჩერინის განცხადება.

ბორდო. 7 მაისი (ფრანგული რადიო). ჩიჩერინმა, რომის გაზეთ „ტრიბუნა“-ს კორესპონდენტთან ბაასის დროს განუცხადა, რომ საეჭვოა მოკავშირეთა მემორანდუმის მიღება. საბჭოთა მთავრობას არ შეუძლია დაეთანხმოს საზღვარ-გარეთ კომუნისტური პროპაგანდის შეწყვეტის მოთხოვნილებას. მიუღებელია აგრეთვე მოთხოვნილებანი საარბიტრაჟო სასამართლოსა და კერძო საკუთრების უზრუნველყოფის ზომათა შესახებ.

კრედიტები რუსეთს.

პარიზი. 7 მაისი (ფრანგული რადიო). გაზეთ „ლ'ევრი“-ს ცნობით სკორმუნდმა წინადადება შეიტანა გაეგზავნათ რუსეთში ფინანსისტებისა და ეკონომისტების კომისია, რათა ადგილობრივ იქნეს გამორკვეული შესაძლებლობა საბჭოთა მთავრობისათვის კრედიტების მიცემისა.

ბორდო. 7 მაისი (ფრანგული რადიო). გაზეთი „ენდებინდანს ბელგი“ სწერს: ჩიჩერინმა, რეზიუმე გაუკეთა რა რუსეთის საკითხს, პირდაპირი შეკითხვა მისცა შანცერსა და ლოიდ ჯორჯს: მისცემენ თუ არა მოკავშირენი რუსეთს დაუყოვნელივ 3 მილიარდ ფრანკს ოქროთი. ლოიდ ჯორჯმა და შანცერმა აღნიშნეს რა რუსეთის საჭიროება, მიუხედავათ ამისა მაინც უპასუხეს, რომ ამ კრედიტის მიცემა რუსეთისათვის შეუძლებელია ევროპის სახელმწიფოთა კრიტიკული მდგომარეობისა და პარლამენტის მხრივ ოპოზიციის გამო. ინგლისი და იტალია დაეხმარებიან კრედიტით მხოლოდ იმ მწარმოებლებს—ინგლისელებს და იტალიელებს, რომელნიც გაემგზავრებიან რუსეთში ამა თუ იმ წარმოების მოწყობა ორგანიზაციისათვის.

არკვევენ მდგომარეობას.

გენუა. 7 მაისი (იტალიის რადიო). ბარტუმ, რომელიც უკვე დაბრუნდა გენუაში, ლოიდ ჯორჯსა და შანცერს შორის გამართა ფრიად საყურადღებო თათბირი. ამის შემდეგ ბარტუს თათბირი ქონდა ფასპართან, ხოლო შანცერს ბრატიანოსთან. ამ თათბირების მიზანია კონფერენციაზე შექმნილი მდგომარეობის გამორკვევა. უმთავრესად იხილავდენ რუსეთის საკითხს და საგარანტიო ხელშეკრულებას, რომლის მიზანიც არის ევროპაში 10 წლით მშვიდობიანობის ჩამოგდება.

რომი. 8 მაისი. (იტალიის რადიო). 7 მაისს დილის ათ საათზე გენუაში ჩამოვიდა კონფერენციის თავმჯდომარე ფაქტა. სადგურზე მოხდა თათბირი ფაქტასა და შანცერს შორის. შანცერმა დაწვრილებით გააცნო კონფერენციის თავმჯდომარეს გენუაში შექმნილი მდგომარეობა და ის დაბრკოლებანი, რომელიც ხვდებიან რუსეთის საკითხის გადაჭრას. შანცერმა აცნობა მას მის მიერ გადადგმული ყველა ნაბიჯები, რომელიც მიმართული იყო შეთანხმებისაკენ და აგრეთვე ის განცხადება, რომელიც მან გაუკეთა საფრანგეთის დელეგაციის მეთაურს ბარტუს იმის შესახებ, რომ შეუძლებელია შეიცვალოს მეგობრული დამოკიდებულება საფრანგეთსა და იტალიის შორის, როგორითაც არ უნდა დამთავრდეს კონფერენცია. ფაქტამ მოიწონა შანცერის ყველა მოქმედება და აღნიშნა, რომ მის მიერ გადადგმული ნაბიჯები სავსებით შეეფერება იტალიის ინტერესებს და იტალიის თვალსაზრისს.

ჩიჩერინის და ფაქტას ბაასი.

რომი. 8 მაისი (იტალიის რადიო). როდესაც კონფერენციის თავმჯდომარის მატარებელი გაჩერდა რაპალოში, ფაქტას ვაგონში შევიდა რუსეთის დელეგაციის მეთაური ჩიჩერინი, რომელიც მიესალმა ფაქტას და გაემგზავრა მასთან ერთად. გზაზე ჩიჩერინსა და ფაქტას ბაასი ქონდათ კონფერენციის მუშაობის შესახებ. ბაას გულითადი ხასიათი ქონდა. ფაქტამ, სხვათა შორის, ჩიჩერინის ყურადღება მიაქცია იმას, რომ საჭიროა კონფერენცია ნაყოფიერად ჩატარებულ იქნეს, რაც არა ნაკლებ შეეფერება ევროპის ინტერესებს, ვინემ რუსეთისას. ფაქტამ სთხოვა ჩიჩერინს, რომ რუსეთმა თავის მხრივ არ შეუშალოს ხელი კონფერენციის საბოლოო ნაყოფიერებას, რომლის შედეგებიც ყველასათვის ხელსაყრელი იქნება. გენუაში ჩასვლისას ფაქტა გაემგზავრა მეფის სასახლეში, სადაც იგი დაუყონებლივ შეუდგა მუშაობას.

იყავით მტკიცედ

გენუა 7 მაისი (იტალიის რადიო). გავრცელდა ხმები, თითქოს რუსეთის დელეგაციამ პეტროგრადიდან მიიღო რადიო დეპეში, რომლითაც მას წინადადებას აძლევენ მოკავშირეთა მემორანდუმის მიმართ შეურიგებელი პოზიცია დაიკავოს.

ყოველ საათში მოელიან

გენუა 7 მაისი (იტალიის რადიო). რუსეთის პასუხის შესახებ მხოლოდ თავიანთ მოსაზრებებს აყენებენ. ყოველ შემთხვევაში ფიქრობენ, რომ პასუხი მზად იქნება არა უადრეს სამშაბათისა. მოსკოვიდან ჯერაც არ მიუღიათ ინსტრუქციები, მაგრამ მას მოელიან ყოველ საათში.

სეპარატიული მოლაპარაკება.

ბერლინი 7 მაისი (გერმანული რადიო). თითქმის ყველას სწამს, რომ იმ შემთხვევაში თუ გენუის კონფერენციის მუშაობა უნაყოფოდ დამთავრდა, ე. ი. თუ არ მოხერხდა რუსეთთან საერთო შეთანხმება, ბევრი ევროპიული სახელმწიფოთაგანი წაბაძავს გერმანიის მაგალითს და შეკრავს რუსეთთან ისეთსავე ხელშეკრულებას, როგორც იყო რაპალოსი.

სახელმწიფოთა გადაჯგუფება.

ბერლინი. 7 მაისი (გერმანული რადიო) იმ ფაქტიდან, რომ ლოიდ-ჯორჯს თათბირი ქონდა პოლონეთისა და სამხრეთ სლავიის გარეშე საქმეთა მინისტრთან ვირტის მონაწილეობით, გამოყავთ ის დასკვნა, რომ ლოიდ ჯორჯს განზრახული აქვს სახელმწიფოთა ახალი გადაჯგუფება და ამზადებს იმ სახელმწიფოთა ჯგუფს, რომელთაც სურვილი აქვსთ აღადგინონ დამოკიდებულება რუსეთთან.

ლოიდ ჯორჯი ხელს იბანს.

პარიზი. 7 მაისი, (ფრანგული რადიო). გაზეთი „პტი პარიზიენი იტყობინება: იმ შემთხვევაში თუ რუსეთი უარს იტყვის მემორანდუმზე, ლოიდ-ჯორჯი მოითხოვს კონფერენციის უკანასკნელი პლენარული სხდომის მოწვევას, რომელზედაც ის შეიტანს წინადადებას შესწყვეტონ მომავალში კონფერენციის მუშაობა. ამ სხდომაზე ლოიდ ჯორჯი აღნიშნავს კონფერენციის კრახის მიზეზებს და განაცხადებს, რომ ინგლისი მომავალში უარს იტყვის ევროპის საქმეების განხილვაში მონაწილეობის მიღებაზე.

ინტერვიუ ჩიჩერინთან.

ვარშავა, 5 აპრილი (რადიო. მოსკოვით) ინტერვიუს დროს ჩიჩერინმა განაცხადა, რომ რუსეთის დელეგაცია მემორანდუმის უმეტეს მუხლების შესახებ წარადგენს თავის საწინააღმდეგო მოსაზრებებს. მას უაზრობათ მიაჩნია რუმინიას ეკავოს ბესარაბია და იმავე დოს რუსეთს ავალებდეს თავის განძეულობის დაბრუნებას.

„ჩვენ პასუხს გავცემთ აგრეთვე,—სთქვა ჩიჩერინმა,—პირველი პუნქტის შესახებაც, რომელიც ეხება პროპაგანდის საკითხს, რადგანაც იგი არა თუ გვიკრძალავს ყოველგვარ აგიტაციას უცხო სახელმწიფოებში, არამედ მოითხოვს, რომ რუსეთის მთავრობამ აკრძალოს ყოველგვარი პროპაგანდა, რომელიც შეუძლია გასწიოს უცხოელ მოქალაქეებმა თავიანთი, მთავრობის წინააღმდეგ, რუსეთის ტერიტორიაზე. მეშვიდე მუხლი, სადაც ლაპარაკია კერძო საკუთრების შესახებ, აგრეთვე მიუღებელია ჩვენთვის. საბჭოთა მთავრობას არ შეუძლია მიიღოს თავის თავზე ვალდებულება კონცესიების დაბრუნების შესახებ. მაგრამ ცხადია, რომ კონცესიების გაცემის დროს პირველ ყოველისა მხედველობაში იქნება მიღებული ყოფილ მესაკუთრეთა ინტერესები.

რუსეთის დელეგაციის ნაწილის გამგზავრების გამო.

სანტა-მარგარიტა, 7 მაისი (რუსეთის დელეგაციის პრესბიუროს - რადიო მოსკოვით). რუსეთის დელეგაციისა და ექსპერტების ნაწილის გენუიდან გამგზავრებამ ცხოველი ინტერესი გამოიწვია. მას უცქერიან, როგორც ცუდ ნიშანს. ინგლისის ჟურნალისტები ამშვიდებენ ყველას და აცხადებენ, რომ ამაში ცუდი არაფერი არ არის, რადგან რუსეთის დელეგატები სრულიად რუსეთის აღმასკომის სესიაზე მიემგზავრებიან.

იტალია და რუსეთი.

სანტა-მარგარიტა. 7 მაისი. (რუსეთის დელეგაციის პრესბიუროს რადიო მოსკოვით). იტალიის გაზეთებმა გამოაქვეყნეს რამოდენიმე შენიშვნა იმ ცნობის შესახებ, რომ კრასინი და ბოროვსკი შევიდენ იტალია-რუსეთის დაახლოვების საზოგადოების კომიტეტში. კომიტეტში იტალიის წარმომადგენლობაში შედის საერთო შრომის კონფედერაციის მრეწველთა ფრაქციის თავმჯდომარე, იტალიის კოოპერატივთა წარმომადგენელი და სხვები. კომიტეტის იტალიელ წარმომადგენლებმა, ჩვენ წარმომადგენლებთან ბაასის დროს, გამოარკვიეს რა საშვალებით შეიძლება მოახლოვება ამ ორ სახელმწიფოთა შორის რეალურ ეკონომიურ ურთიერთობის აღდგენის მომენტისა. რაც უფრო იკარგება რემედი კონფერენციის ნაყოფიერი შედეგიანობისა, მით უფრო აშკარავდება იტალიელ საქმიან წრეების მისწრაფება რუსეთთან შეთანხმებისა.

მოკავშირეთა მემორანდუმი

სანტა მარგარიტა 4 მაისი (რუსეთის დელეგაციის პრესბიუროს რადიო. მოსკოვით). 3 მაისს რუსეთის დელეგაციისათვის გადაცემული, მოკავშირეთა მემორანდუმის შინაარსის უმთავრეს ინტერესს შეიცავს აღნუსხვა იმისა, თუ რა უნდა გააკეთოს რუსეთმა, რომ მან ისარგებლოს ანტანტის გაურკვეველი და ბუნდოვანი დახმარებით.

პირველი მუხლი, რომელიც ეხება პროპაგანდას, ავალებს საბჭოთა მთავრობას არ ჩაერიოს სხვა სახელმწიფოთა შინაურ საქმეებში, და უარი სთქვას ყოვლ გვარ ისეთ მოქმედებებზე, რომელსაც შეუძლიან ამ სახელმწიფოთა ტერიტორიალური და პოლიტიკური მდგომარეობა დაარღვიოს; იგი აგრეთვე ავალებს მას აღკვეთოს თავის ტერიტორიაზე ყოველ გვარი ისეთი ცდა, რომელიც მიმართული იქნება სხვა სახელმწიფოებში რევოლიუციონური მოძრაობის დახმარებისაკენ.

მეორე მუხლი ეხება სამხედრო ვალებს, უცხო სახელმწიფონი არ მოითხოვენ ეხლავე რაიმე გადახდის დაწყებას. ხოლო ყველა მოკავშირეთა და ამერიკის შორის სამხედრო ვალების საკითხის მოწესრიგების შემდეგ, მოკავშირეთა მთავრობები წინადადებას მისცემენ თავიანთ პარლამენტებს, ამავე საფუძვლების მიხედვით, შეამცირონ ის ვალები, რომელიც რუსეთმა უნდა გადაიხადოს, რასაკვირველია, მხედველობაში იქნება მიღებული რუსეთის ფინანსიურ ეკონომიური მდგომარეობა. თავის მხრივ საბჭოთა მთავრობამ უარი უნ სთქვას თავის კონტრ პრეტენზიებზე, რომელნიც დაკავშირებულნი არიან უცხო სახელმწიფოთა ჩარევასთან. ის თანხები, რომელიც ძველ და ყოფილ მთავრობათა ანგარიშზე არსებობს საზღვარ-გარედ მოხმარდება სამხედრო ვალების დაფარვას და საბჭოთა მთავრობას უკან არ დაუბრუნდება.

მესამე მუხლი. უცხო სახელმწიფოთა ყველა სხვა ფინანსიური პრეტენზიები რუსეთის მიმართ მოსპობილ იქნება მაშინვე, როგორც კი მოწესრიგებულ იქნება სამხედრო ვალების საკითხი.

მეოთხე მუხლი. ამბობს, რომ საბჭოთა მთავრობამ უნდა იცნოს ყველა ის ვალდებულებანი, რომელიც დაკისრებული ქონდათ ყოფილ მთავრობებს უცხოელების მიმართ.

მეხუთე მუხლი. ლაპარაკია ქალაქის თვითმართველობათა ვალებზე, რომელიც უნდა იცნოს ადგილობრივმა საბჭოებმა, ისეთი შემთხვევების გამოკლებით, როდესაც სესხი იღებოდა მაშინ, როცა ქალაქს იჭერდა არა საბჭოთა ჯარი.

მეექვსე მუხლი ამბობს, რომ საბჭოთა მთავრობას ერთი წლის განმავლობაში შეუძლია მოახდინოს შეთანხმება რუსული სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების მესაკუთრეთა წარმომადგენლებთან, ვალების გადახდის წესისა და ვადების შესახებ, აგრეთვე პროცენტების შემცირების თაობაზეც, რომლის დროსაც მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული რუსეთის დღევანდელი პირობებში. იმ შემთხვევაში თუ შეთანხმება არ მოხდა. საკითხს სწყვეტს ის კომისია, რომლის ერთ წევრსაც ნიშნავს საბჭოთა მთავრობა, მეორეს ფასიანი ქაღალდების მესაკუთრენი, ხოლო დანარჩენ ორ წევრსა და თავმჯდომარეს კი ამერიკის უმაღლეს სასამართლოს თავმჯდომარე. ან ერთა ლიგის საბჭო, ან და გააგის ტრიბუნალის პრეზიდენტი (ე. ი. საერთაშორისო სასამართლო, რომელიც იმყოფება გოლანდიაში)

მეშვიდე მუხლში ლაპარაკია იმაზე, რომ რუსეთს უფლება ეძლევა საკუთრების როგორი სისტემაც უნდა ის შემოიღოს შინაური მეურნეობისათვის და მმართველობისათვის, მაგრამ რუსეთისათვის უცხოელთა დახმარების გასაძლიერებლად, საბჭოთა მთავრობა გამოსთქვამს სურვილს დაუბრუნოს უცხოელ მესაკუთრეთ ჩამორთმეული ქონება ან და აუნაზღაუროს იგი მათ. ამ შემთხვევაში ანაზღაურება უნდა მოხდეს მაშინ, როდესაც უცხოელები უარს განაცხადებენ კვლავ ისარგებლონ თავიანთი უფლებებით. იმ შემთხვევაში თუ ანაზღაურების რაოდენობაში ვერ შეთანხმდენ, მაშინ საკითხს სწყვეტს შერეული ტრიბუნალი,—შეუძლია თუ არა მესაკუთრეს მიიღოს იჯარით თავისი ქონება ისეთ პირობებში, რომელიც უფრო საზარალო იქნება, ვინემ ყოფილი სარგებლობის უფლება. თუ ტრიბუნალის გადაწყვეტილებით იჯარით ღება შეუძლებლად იქნება ცნობილი, ფულით ანაზღაურების რაოდენობას სწყვეტს თვითონ ტრიბუნალი.

საბჭოთა მთავრობას უფლება არა აქვს გადასცეს იჯარით მესამე პირს იქ ქონება, რომელიც მან არ გადასცა მის ყოფილ მესაკუთრეს.

მერვე მუხლი საშვალებას აძლევს უცხოელებს გადაახდევინოს ზარალი კერძო პირებსაც; ამ შემთხვევაში, თუ გადახდა შეუძლებელია საბჭოთა მთავრობის მოქმედებისა თუ არ მოქმედების მეოხებით, პასუხისმგებლობა მაინც გადადის საბჭოთა მთავრობაზე.

მეათე მუხლი ეხება შერეულ საარბიტრაჟო ტრიბუნალს, რომელსაც ნიშნავს თვითეული სახელმწიფო. ამ ტრიბუნალის ერთ წევრს ნიშნავს საბჭოთა მთავრობა, მეორეს დაინტერესებული სახელმწიფო, მესამეს კი საარბიტრაჟო კომისიის თავმჯდომარე.

მეთერთმეტე მუხლი (გამოტოვებულია. არ არის გადმოცემული).

მეთორმეტე მუხლში გაურკვევლად არის ლაპარაკი რუსეთისა და უცხოელების შორის იმ ვალებისა და კონტრაქტების შესახებ, რომლის შესახებაც საბჭოთა მთავრობასთან განსაკუთრებული შეთანხმება უნდა მოხდეს.

მეცამეტე მუხლის ძალით, რუსეთმა უნდა დაუბრუნოს რუმინიას მისგან რუსეთში შესანახად გაგზავნილი განძეულობა.

ხსენებული მემორანდუმი წარდგენილია იტალიის, საფრანგეთის, ინგლისის, ისპანიის, პოლონეთის, რუმინიის, შვეიცარიისა და შვეიცის დელეგაციათა სახელითა ბელგიის დელეგაციამ უარი სთქვა ხელი მოეწერა მემორანდუმისათვის. საფრანგეთის დელეგაციამ განაცხადა პირობითი თანხმობა ხელის მოწერაზე, სანამდის მიიღებდეს საფრანგეთის მთავრობისაგან საბოლოო ინსტრუქციებს.

ბელგიამ უარი განაცხადა ხელის მოწერაზე მეშვიდე მუხლის წინააღმდეგ წამოყენებულ მოსაზრებათა გამო. იგი მოითხოვდა საკუთრების და ბრუნებას.

ამ რიგად ჩვენ საქმე გვაქვს რუსეთის საკითხის შესახებ, ბურჟუაზიულ ბანაკში მომხდარ განხეთქილების ფაქტთან.

მემორანდუმის გადაცემის შემდეგ

ბერლინი. 4 მაისი (**რადიო. მოსკოვი**). გერმანული პრესა იუწყება, რომ ის კრიზისი რომელიც შეიქნა გენუაში საფრანგეთისა და რუსეთის პოზიციით რუსეთის საკითხში, საერთო რწმენით, დამთავრდება სეპარატიული მოლაპარაკებით ინგლისისა და სხვა სახელმწიფოებისა რუსეთან. ლოიდ ჯორჯისა და ვირტის შეხვედრამ საოცარი სენსაცია მოახდინა გენუაში და გამოიწვია მრავალი ხმები რუსეთ-გერმანიის და ინგლის რუსეთის დამოკიდებულებაში სხვა და სხვა კომბინაციების მოხდენის შესახებ.

ფრთელ რესპუბლიკებში

„ნასკვი იხსნება“.

მოსკოვი. 8 აპრილი, (რადიო). ეკლესიის თავდადა გასამართლება, რომელიც მთელი კვირა სწარმოებდა მოსკოვის რევტრიბუნალში, იშვიათი სიცხადით ამტკიცებს, რომ ეკლესია პატრიარხ ტიხონის ხელში გადაიქცა კონტრ-რევოლიუციის კონსპირატიულ ორგანიზაციად.

ამის შესახებ „პრავდა“ სწერს „შვიდი ტიხონი აღმოჩდა საკმაოდ გამოცდილ კონსპირატიულ ობერ-ორგანიზატორად, რომელიც მოქმედებდა თავის არქიეპისკოპოსების და გაიძვერა ჭკვიან და გაფმაძღარ მეღვდლების საშუალებით.

კიდევ მეტი ისინი ინახავდენ რა თურმე საეკლესიო ოქროს ფუფრებდენ მას, როგორც კონტრ-რევოლიუციის მარქაფ ფონდს, მოხერხებულად პარავდენ ამ ოქროს დამშეულებს და უგზავნიდნენ დასავლეთ ევროპის მეღვდს და თეთრ მონარქიულ მგლებს.

ტყუილ უბრალოთ არ ბრწყინავენ საზღვარ-გარედ მონარქისტთა ყრილობები „სასულიერო სახელწოდებით“ იმდენადვე, რამდენადაც მემამულეთა და თავადების ჯიშის შთამამავლობითი არისტოკრატიის სახელით. კონტრ-რევოლიუციამ კიდევ სინჯა თავის ბედი: მაგრამ იგი ყველა ფრონტზე დამარცხდა. მას სურს მოიკრიბოს ძალები, და ამისთვის მიდის უფრო შორს სცდილობს რა გამოიყენოს „ლეგალური საშუალებანი“, რომ მათთვის ხელსაყრელ პირობებში გამოვიდენ გარედ და დაიწყონ დანგრევა იმ ზღუდისი, რომელიც გარს შემოარტყა ჩვენს ახალ სამშობლოს რუსეთის პროლეტარიატმა. ეკკლესია თავის მეთაურების სახით გადაიქცა კონტრ რევოლიუციონერთა პარტიათ. ამ კონტრ-რევოლიუციონერებს უნდა გაეცეს სათანადო პასუხი. საჭიროა, რომ ყველა პატიოსანი ღვთის მსახურნი, რომლებიც არ აქცევენ თავიანთ ღმერთს ოქროს ხბოდ, რომლებიც არ სცვლიან დამშეულთა დახმარების საქმეს მონარქიულ შენთქმულებაზე, დაგვეხმარონ ამ შეუბრალებელ მოძალადეებთან ბრძოლაში, რომლებიც ქრისტეს სახელით ლოცვა კურთხევას უძღვნიან კაცი ჭამიობას“.

ესერთა შორის.

მოსკოვი. 8 აპრილი, (რადიო). ჩიტადან იტყობინებიან: ესერების ცენტრალურ კომიტეტის წევრმა ივანენ ტრუპმა წერილით მიმართა ესერთა მეორე კონგრესის დროიდან, რომ ეს ჯგუფი ლენისა, რომელიც იყო გერმანიის კომუნისტური პარტიის თავმჯდომარე, ეხლა უკვე შევიდა ოფიციალურად გერმანიის დამოუკიდებელთა პარტიის რიგებში—2 ნახევარი ინტერნაციონალის ჯგუფში. სწორედ ესევე დაემართა იტალიის რეფორმისტულ პარტიის ხელმძღვანელს სერრატის.

გამიჯვნის შედეგები.

ამ ორმა ჩამოშორებამ გახადა კომინტერნი უფრო ერთფეროვანი, უფრო მთლიანი. იდეურად უფრო მტკიცე და მოგვცა ჩვენ ის კომინტერნი, რომელიც გვესაჭიროება წინმდებარე დროისთვის. ეხლა ჩვენ გვაქვს კომინტერნი, რომელიც შეიცავს თავის რიგებში მხოლოდ ნამდვილად კომუნისტურ პარტიებს, ჩვენ გვაქვს კომინტერნი, რიცხვობრივი შემადგენლობით არც ისე დიდი,—უკანასკნელი გამოანგარიშებით 23 კომუნისტურ პარტიაში 3.000.000 წევრზე ცოტა ნაკლებია.

რა თქმა უნდა, რომ კომინტერნს დიდი შრომა არ დასჭირდებოდა, რომ გაეორკეცებია ეს რიცხვი, თუ მოისურვებდა. მაგრამ იმ ამოცანის გამო, რომელიც დაგვიყენა მესამე კონგრესმა. ამ ახალი ამოცანების გამო, რომელნიც დგანან ჩვენს წინაშე, ჩვენ საერთაშორისო მასშტაბითაც იმ აზრს ვიცავთ, რომელსაც ვადგიავართ რუსეთის მიმართ და რომელიც ვფიქრობ, მიღებული იქნება ამ ყრილობაზე. ჩვენ გვაინტერესებდა წევრების არა რაოდენობა, არამედ ერთფეროვანება. ჩვენ გვაინტერესებდა არა მეტი რიცხვი, არამედ ისინი, რომელთაც შესწევთ ძალა მოგვცენ კადრები, რათა გავაათკეცოთ ჩვენი რიგები, და რომელთაც აქვთ უნარი მძიმე წლებში, გარდამავალ წლებში, როცა მუშათა მოძრაობა აქეთ-იქით ეცემა და როცა იჩენს ტენდენციას გადაუხვიოს სწორ ლიანდაგს, ამ წლებში იქონიონ ერთ ნაკვეთიდან ჩამოსხმული ორგანიზაცია, რომელიც მართლა შესძლებს გადაჭრას მის წინაშე მდგარი ისტორიული ამოცანები.

მასებისაკენ

მესამე კონგრესი დამთავრდა ლოზუნგით: „მასსებისაკენ“, „ფართე მასსებისაკენ“. ამით მან სთქვა: ჩვენ ეხლა ვქმნით და წარმოვადგენთ კომუნისტების საერთაშორისო ორგანიზაციას, მაგრამ ამ ვიწრო კომუნისტურ პარტიებს ექნებათ ძალა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მოახერხებენ გააბან ხიდი, კავშირი მასებთან, თუ შესძლებენ მასსებთან ერთი გულმკერდით სუნთქვას, თუ შესძლებენ მათთან ერთად ცხოვრებას, რის თქმა არ შეიძლებოდა მთელი რიგ კომუნისტური პარტიის შესახებ ჯერ კიდევ ერთი წლის წინად. ამთანაგებო, ჩვენთვის, რომელთაც ორი რევოლიუცია განვიცადეთ, ამ ჟამად უაღრესად საინტერესოა დავაკვირდეთ განწყობილებას, დამოკიდებულებას; მიდგომას „ სხვა ქვეყნების კომუნისტურ პარტიებისა, რომელთაც ჯერ კიდევ არ განუცდიათ რევოლიუციები. რამდენად იმეორებენ ისინი სწორედ იმავე განწყობილებას, რომელსაც ადგილი ჰქონდა ჩვენს საკუთარ რიგებში,-განსაკუთრებით თვალსაჩინოდ მასსებთან დამოკიდებულების საკითხში. როცა ჩვენ თქვენთან ერთად ვაყენებთ მასსებთან დამოკიდებულების საკითხს, ჩვენ ამ მასსებს კონკრეტიულად, გამოცდილებით ვიცნობთ. მთელი რიგი საკითხები, თავ სამტვრევი სხვა ქვეყნების კომუნისტებისათვის, ჩვენთვის ცხადია თავის თავად, მათ შორის ერთიანი ფრონტის საკითხი, რომლის შესახებ მე ვილაპარაკებ. ჩვენ ეს მასსები წარმოდგენილი გვყავს 905 წლის რევოლიუციაში. ჩვენ ვხედავდით ამ მასსებს დაქვეითების მთელ ათეულ წლებში, ვხედავდით ლენის შემდეგ, ვხედავდით მასსებს 17 წელში, რევოლიუციის დასაწყისში, ოქტომბრის შემდეგ, ვხედავდით ფრონტებზე და სხვ. ჩვენ შევისწავლეთ, ჩვენთვისაც შეუმჩნეველად, თითოეული ჩვენთაგანი, პარტიის უბრალო წევრიც გახდა მასსების ცხოვრების მცოდნე, მან იცის იგი სხვადასხვა მხრივ, იცის, რომ მასსები ხანდახან ვარდებიან უიმედობაში, რომ პატარა უმცირესობის როლი ამ დროს დიდია და სხ. სხვანაირია დამოკიდებულება იმ ჩვენი ამხანაგებისა, რომელნიც არ ხედავენ ამ მასსებს მოქმედებაში, რომელნიც ამაზე მხოლოდ კითხულობენ, რომელთაც მხოლოდ გაუგონიათ და რომელნიც ზოგჯერ ფეტიშად ხდიან მასსებს, ან-და სექტანტურად ეკიდებიან მათ. და ამიტომ დაგვჭირდა მესამე კონგრესის ლოზუნგის „მასსებისაკენ“ ახსნა-განმარტება იმ გარეგანი ანარქისტულ ელემენტების რიგებში, რომელნიც ეკიდღებოდნენ კომინტერნს.

მესამე ყრილობაზე ეს დანაწილება სავსებით გამოჩნდა. ეს მოხდა განსაკუთრებით მკვეთრ და თვალსაჩინო ფორმაში ჯგუფთან, რომელიც იწოდებოდა, როგორც იცით, გერმანიის კომუნისტურ მუშათა პარტიად და სწორედ ამ ჯგუფმა, ჩამოგვშორდა რა ჩვენ, მოახდინა ცდა დაეარსებინა მე-4 ინტერნაციონალი. ამ ცდას არავითარი სერიოზული შედეგი არ მოყოლია. მათ შეაგროვეს რამდენიმე ჯგუფი რამოდენიმე არაგადამწყვეტ ქვეყნებში, ისინი სულ რამოდენიმე ათას კაცს შეადგენენ. სწორედ ესევე გერმანიის კომუნისტური მუშათა პარტია ისევ ხელახლა გაითიშა, სწორედ ამავე წინანდობის მიხედვით: „საჭიროა თუ არა შეიქმნას მეოთხე ინტერნაციონალი?“, და ნაწილობრივ ბრუნდება ჩვენთან. წელიწადიც არ გასულა მე 3 კონგრესიდან და უკვე იწყება უკან დაბრუნება ჩვენთან ფრიად მნიშვნელოვან ელემენტებისა. მაგრამ მე 3 კონგრესის შემდეგ ისინი ჩამოგვცილდნენ მათი ბედი ფრიად საგულისხმოა ნახევრად ანარქისტების და ანარქისტების ბედისათვის და ჩვენც გვმართებს მათ ბედს ჩაუკვირდეთ, უნდა ჩაუკვირდნენ ის გულწრფელი მუშებიც, რომელნიც არიან 22 ის ჯგუფში. მათ დაიწყეს იქიდან, რომ გვაკრიტიკებდნენ ჩვენ გაბედულად, თუ რატომ უთმობთ ჩვენ, რატომ არ მოუწოდებთ მუშებს მასსიური იერიშებისათვის და სხ., ხოლო დაათავეს იმით, რომ ეს ერთად ერთი ჯგუფია გერმანიაში, რომელმაც უარი განაცხადა საბჭოთა რუსეთის დამშეულთათვის დახმარებაზე. დაიწყეს იქიდან, რომ ჩამოცილდნენ კომინტერნს, ხოლო დაათავეს მით, რომ აღმოჩნდნენ უბოროტეს რეაქციის ბანაკში. ისინი ისე სწრაფად წითლდებოდენ, რომ უეცრად გაშავდნენ. თქვენ იცით, რომ მუქ წითელ ფერს აქვს ტენდენცია შავ ფერად იქცეს.

ამნაირად, კომინტერნი გაიწმინდა ნახევრად ანარქისტულ და ანარქისტულ ელემენტებისაგან. მეორე გაწმენდა მოხდა მემარჯვენე მიმართულებით. ჩვენ ჩამოგვშორდა გერმანიის კომუნისტური პარტიის წინანდელი ხელმძღვანელების ჯგუფი—ლევის ჯგუფი. და ერთი წელიც არ გასულა

ინგლისი

ინგლისი

ინგლისი

##

გაზ. „იზვესტია“ მოკავშირეთა მემორანდუმის შესახებ

მოსკოვი. 8 მაისი (რადიო). გაზეთი „იზვესტია“ წერს მოკავშირეთა ახალ მემორანდუმის საკითხს. ეს მემორანდუმი, რომელიც შეიგენილია ლორდ-ჯორჯის დიდი გავლენის ქვეშ, საერთოდ და მთლიანად წარმოადგენს იმავე ყელში წასაპირებელ ბაწარს საბჭოთა რესპუბლიკისათვის, როგორიც არის ცნობილი ლონდონის ექსპერტების ოქმი. შემდეგ „იზვესტია“ იხილავს რა მემორანდუმის ცალკე მუხლებს, ომის დროინდელ დოკუმენტის არსებულ ვალებისა, პროპაგანდისა და სხვათა შესახებ, მიდის იმ დასკვნამდის რომ ჩვენთვის სავსებით მიუღებელია მოკავშირეთა მიერ წამოყენებული პირობები.

„მაგრამ ყოველივე ეს ცოტაა, სწერს გაზეთი „იზვესტია“, მოკავშირეთა ახალ წინადადებებში შეპარულია კაპიტულაციის საკითხიც. იყო მომენტი, როდესაც ვფიქრობდით, რომ მოკავშირეებმა შეიგნეს უაზრობა და მიუღებლობა ასეთი მოთხოვნილებისა და საბოლოოდ უარი სთქვეს მასზე, მაგრამ მათ მიტომ გაიტანეს კაპიტულიაცია კარებიდან, რომ ერთგვარად შეელამაზებიათ იგი და შემდეგ ფანჯრიდან შემოეპარებიათ.

მემორანდუმი აშკარად ლაპარაკობს შორეულ საარბიტრაჟო ტრიბუნალებზე, რომელთაც უნდა განიხილონ მომავალი დავა მემორანდუმის განხორციელების საქმიდან გამომდინარე. ეს ტრიბუნალები იქნებიან შემდეგ ნაირად: ტრიბუნალის ერთ წევრს ნიშნავს საბჭოთა მთავრობა, მეორეს დაინტერესებული უცხო სახელმწიფო, მესამეს საარბიტრაჟო კომისიის თავმჯდომარე, რომელმაც უნდა გაარჩიოს, საბჭოთა მთავრობისა და რუსეთის ფასიანი ქაღალდების მეპატრონე უცხო სახელმწიფოთა შორის არსებული დავა. ხოლო ეს საარბიტრაჟო კომისია სდგება შემდეგ ნაირად: მის ერთ წევრს ნიშნავს საბჭოთა მთავრობა, მეორეს ფასიანი ქაღალდების მესაკუთრე, ხოლო მის თავმჯდომარეს ნიშნავს შეერთებული შტატების უმაღლეს ტრიბუნალის პრეზიდენტი, ანერთა ლიგის საბჭო, ანდა გაეგის ტრიბუნალის პრეზიდეტი, ე. ი, სამი ისეთი დაწესებულება, რომელთაც ჩვენ არა ვცნობთ და რომელნიც ჩვენ არ გვცნობენ. ყოველივე ეს უაღრესათ უაზრობა და სისულელეა, ხოლო არსებითად კი ყოვლად მიუღებელია. იქმნება ისეთი შთაბეჭდილება, რომ დიდ სახელმწიფოებმა ტ მისიფეხის ამ ყოლებმა სრულებით ვერ შეიგნეს არსებული მდგომარეობა. იმათ ჩვენი ახალი ეკონომიური პოლიტიკა ალბათ ისე გაიგეს, თითქოს ჩვენ უარი ვსქვით საკუთრებით საბჭოთა წესწყობილებისა და კომუნიზმის პრინციპებზე და ვიფიქრეთ, რომ მათგან იურიდიული ცნობისა და იმ მცირე დახმარების გამო, რომელსაც ისინი მოგვცემდენ ამა თუ იმ სესხის სახით, დავთანხმდებით ყველა იმ პირობებზე, რომელსაც ისინი წამოგვიყენებდენ. მაგრამ მათ ამაში ძალა გაუცრუვდებათ. და პასუხისმგებლობა კონფერენციის შესახებ მხოლოდ მათ დაეწვებათ თავზე. შეიძლება ჩვენ კიდევ დაგვეჭიროს მოცდა. რა უყოთ, ჩვენ მოვიცდით მანამდის, სანამ ისინი გონს არ მოვლენ, სანამ მათ სახელმწიფოებში არსებული შინაგანი ბრძოლა არ აიძულებს მათ უარი სთქვან კაპიტალისტთა მადის გაუმაძღრობაზე და კოლონიალურ ზრახვებზე.

ქ. თბილისის აღმასრულებელ კომიტეტში

მუნიციპალიზაცია მოხდენილი სახლები

საბჭოთა სახლების იჯარით გაცემის შესახებ მოხსენებით გამოდის ამხ. გეიდენი, რომელსაც დავალებული ჰქონდა აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის მიერ საბჭოთა სახლების მმართველობის რეორგანიზაცია. საქმის ახლო გაცნობისთანავე მომხსენებელის წინ წამოიჭრა სრული ქაოსი საბჭოთა სახლების მართვა-გამგეობის საქმეში. საბჭოთა სახლების სამმართველოში ირიცხებოდა 114 მეეზოვე და 50 მოსამსახურე, რომლებიც სამი თვის განმავლობაში არაფერს არ იღებდენ. ასეთ პირობებში მოსამსახურეები არ მუშაობდენ. საჭირო გახდა მომხსენებელს მიეცა 400 მილ. მანეთი მოსამსახურეების და მეეზოვეების მიუღებელ ჯამაგირების დასაფარავად და დაეთხოვა 30 მეეზოვე. ბინის ქირების გადახდევინება დაიწყეს მხოლოდ პირველი აპრილიდან.

მიუხედავად წინადადებისა აეღოთ სამეურნეო ორგანოებს და პროფორგანიზაციებს თავის თავზე საბჭოთა სახლების იჯარით გაცემა, დღემდი შეკრულია მხოლოდ 4 ხელშეკრულება: 3 კერძო კოლექტივებითან და 1 კომუნასთან.

სამმართველოში არის სულ 439 სახლი, რამდენადაც 77 წინადაც ეკუთვნოდა ქალაქს; მუშათა სახლები—78, სხვა და სხვა დაწესებულებები—159, სამხედრო ორგანიზაციები—43, მისიები—21, კერძო ორგანიზაციებს იჯარით—31, საცხოვრებლად სამხედრო მოსამსახურეებს—22, საცხოვრებლად სტუდენტებს—3. სამმართველოზე ეხლა ირიცხება 413 სახლი. 113 სახლიდან მიღებულია ქირა ნოემბრიდან მარტამდი: გომხსენებელი საჭიროდ სთვლის დათმობაზე წასვლას ხელშეკრულების დადების დროს, რადგანაც მუშათა ორგანიზაციები არ თანხმდებიან ხელშეკრულებების დადებაზე დაარსებული ფორმით; კერძო სახლები, რომლებიც დანგრეული არიან საჭიროა გადაეცეს იჯარით კერძო პირებს. კარგი სახლები უნდა გაიცეს იჯარით საზოგადოებრივ კოლექტივებზე. სახლების ცოტა რიცხვი—სულ 77, რომლებიც გადმოვიდა ჩვენზე ქალაქის ყოფილი თვითმართველობიდან, უნდა დარჩეს საბჭოთა სახლების სამმართველოს ხელში და მათი სამსახური შეიძლება 10 თანამშრომელით.

ამხ. წიგნიავაძე ამბობს, რომ სახლები ამ ჟამად არ იძლევა შემოსავალს, განსაკუთრებით ისინი, რომლებშიდაც სცხოვრობენ საბჭოთა მოსამსახურეები; ბინის ქირა ვერ ინიხავს მარტო მეეზოვეებსაც. რომ ქალაქმა აიღოს თავის თავზე 400 სახლის მოვლა შენახვა, ამას დასჭირდება წლიურად 40—50 მილიარდი მან. საჭიროა იჯარით გაიცეს სახლები კოლექტივებზე და უკიდურეს შემთხვევაში მეპატრონეებზე, მაგრამ ეხლოდ საცხოვრებელი და არა სავაჭრო ბინები, რომლებიც შეადგენენ ქალაქის შემოსავლის უმთავრეს წყაროს.

გაცხოველებული კამათის შემდეგ შემოდის წინადადებას ქალაქის ხელში უდეფიციტო სახლების დატოვების შესახებ და დანარჩენები გაიცეს სამეურნეო ორკანოებზე და პროფკავშირებზე ხელშეკრულებებით და უკიდურეს შემთხვევაში დაენიშნოს მათ სისტემატიური დახმარება.

პატარა ფელეტონის მაგიერ

„პრეზიდიუმი“

(„ტრალიკუმ პიესა“ ერთ მოქმედებათ)

სცენა წარმოადგენს ს. პ. კ. ს. პრეზიდიუმის სხდომას მუშათა სასახლეში. თითო-ოროლა პრეზიდიუმის წევრები ერთმანეთ შორის ლაი-ლაობენ. შემოდის ნიკო კიკნაძე.

ნ. კიკნაძე. ბიეოს, ჩხირი კედელს. გასაიცარია. არას ოთის პრეზიდიუმი დროზე არ შეესებულა და ეხლა რას უნდა მიეწეროს ასეთი მუყაითობა. ქვორუმი სრულია, კრებას გახსნილათ ვაცხადებ.

ოდილავაძე. წესრიგ გარეშე წინადადება შემომაქვს, რომ დღევანდელი ფაქტი პრეზიდიუმის მუყაითობისა მისი მოვალეობის შესრულებაში აღბეჭდილ იქმნას წითელ დაფაზე.

ნ. კიკნაძე. თუ სხვას არავის სურს ამაზე ლაპარაკი—კენჭს ვუყრი. ვინც არის ოდილავაძის წინადადების მომხრე გთხოვთ ხელი ასწიოთ. ვინ არის წინააღმდეგი. არავინ. ერთხმად მიღებულია.

ბახუტოვი. ცნობათ მოვახსენებ კრებას, რომ ეს დადგენილება ჯერ ვეცეფსპეს კავშიურომ უნდა დამტკიცოს და შემდეგ შევიდეს ძალაში.

ნ. კიკნაძე. ამხანაგებო, ეს მგონი ყველასათვის ცხადი და უდავოა და ბახუტოვის განმარტება მიღებულათ უნდა ჩაითვალოს. გთხოვთ მოიმინოთ დღის წესრიგი (კითხულობს) სოკოპროფის ახალი შტატები. დათხოვნილთა სალიკვიდაციო ფულის გამონახვა. დამზღვევი კასის შესახებ, შრომის კომისარიატის ხარჯთაღრიცხვა, ახალი ტარიფი, საინსტრუქციო განყოფილება, მოხსენება კომუნალური შეღავათების სარგებლობის შესახებ მუშათათვის, დათხოვნილ მუშა-მოსამსახურეთა სალიკვიდაციოს შესახებ, სხვა და სხვა განცხადებები. ჰსურს ვინმე კიდევ რამე დაუმატოს. ასეთი არ არის. წესრიგი მიღებულია. აბა შტატების შესახებ.

ვირაპი. დრო რომ ტყუილათ არ დავკარგოთ—წინადადება შემომაქვს შტატები უკამათოთ დავამტკიცოთ.

ნ. კიკნაძე. კენჭს ვუყრი, ვინ არის მომხრე? მიღებულია. მეორე—სალიკვიდაციოს შესახებ.

ვირაპი. არც ამაზე ღირს ლაპარაკი. მიენდოს ფინოდელს ფულების გამონახვა.

ნ. კიკნაძე. ფინოდელმა დღეს განაცხადა, რომ კასაში ფული არ არის და შრომის კომისარიატი არაფერს იძლევა.

ა. მიქაძე. შრომის კომისარიატს ფული არა აქვს. ამის შესახებ მე გავაკეთებ ვრცელ მოხსენებას. მოკლეთ მოგახსენებთ, რომ საფონდო კომისია შრომის კომისარიატს არაფრათ აგდებს და ჩვენს კრედიტებს ულმობელად კრეჭენ ჯერ საფონდო კომისიაში, შემდეგ ნარკომფინში.

ს. ჯაფელი. მიქაძის განცხადება უსაფუძვლოა. საფონდო კომისია ყველას ოქროთი უსწორდება. ეს მე ყველაზე უკეთ ვიცი. ამას აქვე იაშვილიც დაამტკიცებს. დამზღვევ კასის ავადმყოფთათვის ფულს წინდაწინ ვაძლევთ.

იაშვილი. დამზღვევი კასა...

ვირაპი. გიმეორებთ, წყლის ნაყვას თავი გავანებოთ. ახლა თუ იაშვილი აალაპარაკეთ—ყურებს გამოგვიჭედს ლაპარაკით იმ ბედნიერებაზე რასაც ეგენი კასაში აკეთებენ. ეყარეთ კენჭი ჩემს წინადადებას.

ნ. კიკნაძე. წინადადებაა—მიენდოს ფინოდელს. ვინ არის მომხრე? მიღებულია. შემდეგ დამზღვევი კასის შესახებ.

იაშვილი. ამხანაგებო! დამზღვევი კასა შესამჩნევათ მუშაობს. კასის გამგეობას ათი თვის განმავლობაში ათი სხდომა უნდა ჰქონოდა, მაგრამ გამგეობა ისეთი საქმიანი და მეყაითი გამოდგა, რომ მან ამ დროს განმავლობაში ას-ათი სხდომა მოახდინა. გამგეობის პრეზიდიუმი უფრო უ ეთ მუშაობს. დიდი მუშაობაა დამზღვევ კასაში და დიდი მოვალეობაც აქვს მას...

ვირაპი. აკი გითხარით, იაშვილი ქებით ყურებს გამოგვიჭედს მეთქი.

ნ. კიკნაძე. გთხოვთ ორატორს სიტყვას ნუ აწყვეტინებთ. განაგრძეთ.

იაშვილი. ...ყველა ქარხნებში და დაწესებულებებში შტატების შემოკლება ხდება. დათხოვნილები ჩვენთან მოდიან კასაში. დათხოვნის უმალვე ყველა ავად ხდება. ამათ პატრონობა უნდათ...

ვირაპი. მე ვეკითხები იაშვილს, რა სურს კონკრეტიულათ, სთქვას. ჩვენ აქ მისი ლექციები არ გვესაჭიროება.

ელბაქიანი. მე პროტესტს ვაცხადებ. თუ ასეთ კითხვაზე არ ვიმსჯელებთ, მაშ რაღაზე უნდა ვილაპარაკოთ?

ჯ. ხუტულაშვილი მეც პროტესტს ვაცხადებ. უნდა მოგვისმინოთ, არ შეიძლება. ჩვენ მუშებს ამბულატორიებს ვუხსნით და სოვნარხოზი კი ხელს გვიშლის. მაგ. ელბაქიძე...

ნ. კიკნაძე. (ზარსა რეკავს) რა იყო რა დაგემართათ, კაცო, აცალეთ კაცს თქვას, რის თქმაც უნდა. განაგრძე, იაშვილო.

იაშვილი. მე, ამხანაგებო, სულ ერთიან ავირდავირიე, აღარც-კი ვიცი რაზე ვლაპარაკო. თქვენ ჩვენ ნაკლებ ყურადღებას გვაქცევთ. კასის მოვალეობა მუშათა წინაშე დიდია. ფულს არავინ გვაძლევს. სამრეწველო დარგებში სათავეში მდგომი ამხანაგები კასას ანგარიშს არ უწყვეტენ 10 პროც. არ იხდიან. ამნაირათ მუშათა უზრუნველყოფა უნუგეშო მდგომარეობაში...

ვირაპი. კონკრეტიული წინადადება. კასის პრეზიდიუმს მიეცეს წინადადება მიიღოს სასტიკი ზომები, დაჯარიმებით და დატუსაღებითაც ვინც კანონს არ შეასრულებს და 10 პროც. არ გადაიხდის დროზე.

იაშვილი. მაგ. „ტაბტრესტი“ არ იხდის...

ვირაპი. „ტაბტრესტიც“ დაჯარიმეთ და დატუსაღეთ კიდეც.

იაშვილი. მე კმაყოფილი ვარ. გავათავე.

ნ. კიკნაძე კენჭს ვუყრი. ვინ არის ვირაპის წინადადების მომხრე? მიღებულია. შრომის კომისარიატის ხარჯთაღრიცხვა. სიტყვა ეკუთვნის მიქაძეს.

მიქაძე. მე, ამხანაგებო, ბოდიშს მოვიხდი, რადგან ამ ხანად მე სრული მასალები საკითხების შესახებ არ მომეპოვება. როგორც მოგეხსენებათ, ჩვენ რომ ბაქოში მივდიოდით დელეგატებათ ამას წინათ, მოულოდნელათ ჩემი ჩემოდანი, რომელშიც დოკუმენტები მეწყო მატარებელმა რუსეთში გაიტაცა მე გამოვიკიდე მატარებელს და ის იყო მოვეწიე კიდეც მაგრამ ამ დროს უცბათ რაღაც სიბნელე ვიგრძენ, შევდექ და ვიგრძენ, რომ სირბილში სათვალეები დამკარგოდა და თქვენ იცით, რომ მეთვალნაკლი ვარ და ამ მიზეზით მატარებელს ვეღარ დავეწიე ამნაირათ დავკარგე ჩემოდანიც და სათვალეებიც. რაც შეეხება სათვალეებს—დამზღვევი კასა მიყიდის, ზოგიერი უკვე მიცემულია, ხოლო ჩემოდანი კი ვინ იცის ახლა სადა სეირნობს. ეს არაფერი. მე უკვე გავეცი განკარგულება—დაამზადონ ახალი მასალები და შემდეგ კრებაზე მოგახსენებთ დაწვრილებით. დაახლოებით საქმე იმაშია, რომ, როგორც გითხარით, ჩვენ ფულს ძალიან ნაკლებათ გვაძლევენ და პრეზიდიუმმა უნდა მიიღოს ზომები საქმის გამოსასწორებლათ, შრომის კომისარიატი, სოვპროფი, დამზღვევი კასა, უმუშევრები—ეს საერთო მუშათა საკითხია და ამას უნდა განსაკუთრებული ყურადღების მიქცევა. ასე არ შეიძლება დარჩეს ეს საკითხი. მე გავათავე.

ვ. ბოლქვაძე. ამხანაგებო, მე არ მესმის, რაა. ჩვენ გვაქვს სახელმწიფო, რაა. მაშასადამე არის ერთნაირი სისტემა, რაა. კაცო, რაა, რასა გავს ესა? ნუ თუ არ შეიძლება ერთგარკვეული ხაზის აღება, [illegible] უნდა იყვეს ისე, რომ მუშათა ორგანოებმა არ იციან თუ რა როგორ აკეთონ. ასე არ შეიძლება რაა. ყველაფერში გამოუურკვევლობა დაუშვებელია. ტარიფის საქმე არეულია. ეხლა მე დარწმუნებული ვარ, რაა, რომ ოდილავაძე ადგება და კიდევ ახალ რამე პროექტს შეიმოიტანს და კავშირთა ახალ „რაზმეკევანეის“ მოთხოვნას. ამას ბოლო უნდა მოეღოს, რაა. მუშა-ორგანოების მდგომარეობა მტკიცე საფუძველზე უნდა იდგეს ჩემი წინადადებაა—მიენდოს რაა სეკრეტარიატს საჩქაროთ ყველა ეს კითხვები მოაწესრიგოს.

ოდილავაძე. ბოლქვაძე სცდება. არავითარი ახალი პროექტი არა მაქვს. „რაზმეკევანეი“ უკვე დამთავრებულია

ს. ჯაფელი. ბოლქვაძე სცდება. ჩვენი ტარიფი გამორკვეულიც არის და საუკეთესოც, თუ გსურთ, ახლავე დავუძახებ რუბცოვს და ის დაგიმტკიცებთ ყველაფერს, მე-კი ახლა არა მცალიან, რადგან, ეხლა სხვა კრებაზე მივდივარ.

ნ. კიკნაძე ამხანაგებო, კინკლაობას თავი გავანებოთ, საქმე ვაკეთოთ, საქმე. სიტყვას არავინ თხოულობს. კენჭს ვუყრი ბოლქვაძის წინადადებას. ვინ არის მომხრე? მიღებულია.

ვირაპი. წინადადება შემომაქვს კრება დაიხუროს, რადგან უკვე გვიანაც არის და საკითხებიც ყველა ამოწურულია თითქმის.

ნ. კიკნაძე. სხვა წინადადება არ არის. კენჭს ვუყრი ვინ არის მომხრე? მიღებული. კრებას დახურულათ ვაცხადებ.

სანდრო იაშვილი.

ქრონიკა

ბათომის ნავთსადგურებში. 4 მაისს ნავთსადგურში შემოვიდა ოთხი იალქნიანი გემი, რომელთაც მოიტანეს სხვა და სხვა საქონელი 415 ფუთი. იმავე რიცხვში გავიდა ნავთსადგურიდან ამერიკული გემი „სოგიუსი“ კონსტანტინოპოლში, რომელმაც წაიღო 530 ტონი სხვადასხვა საქონლისა და აგრეთვე გავიდა 4 იალქნიანი გემი 3150 ფუთი სხვადასხვა საქონლით. 4 მაისს ღამის 12 საათისათვის ნავთსადგურში იდგა 6 გემი და 44 იალქნიანი გემი.

ქალაქის წარმოებათა მარაგი. ქალაქის ტრამვაის დირექტორის შუამდგომლობის თანახმად თბილისის ქალაქის აღმასკომის პრეზიდიუმმა ნება მისცა ტრამვაის მმართველობას მოაწყოს თავისი შემყიდველი აპარატი, კომუნალური მეურნეობის მომარაგების განყოფილების გარეშე. ამასთან ერთად ეს ნებართვა ვრცელდება ქალაქის სხვა წარმოებებზედაც.

სამკურნალო საქმე. ქალაქის ჯანმრთელობის განყოფილების გამგის მოხსენების თანახმად ქალაქის აღმასკომის პრეზიდიუმმა დაადგინა იშუამდგომლოს საფონდო კომისიის წინაშე, რათა გადადებულ იქნას ქალაქის ჯანმრთელობის განყოფილების სახელმწიფო მარაგიდან მოხსნა ერთი თვით, სანამდის აღმასკომის კასაში შემოვიდოდეს საავადმყოფო ტ საფუთო გადასახადის თანხები. ამასთან ერთად დაწესებულ იქნა გადასახადი საავადმყოფოს სარგებლობისათვის დღე-ღამეში 50,000 მანეთი, ამბულატორიებში 20,000 მანეთი; იმ ბილეთისათვის, რომელიც ნებას აძლევს ისარგებლოს ექიმის რჩევით ძველი წლის განმავლობაში და რეცეპტის თვითეული ნომერისათვის, დაწესდეს 20,000 მანეთი. მუშა-მოსამსახურენი სავსებით თავისუფლდებიან გადასახადისაგან, ხოლო მათი განკურნებისა და მოვლის ხარჯებს იხდის დამზღვევი კასა.

...

[illegible]

თაშორისო მუშათა კლასს ისეთი თვალსაჩინო გაკვეთილი, რომლის გაგება შეუძლია ყოველ უპარტიო მუშასაც. იწყება ამ ნიადაგზე წყალის მოძრაობა, ახალი გამოცოცხლება, კაპიტალის შეტევა იწვევს მუშათა რიგებში სრულიად ახალ განწყობილებას, რომელიც გამოიხატება იმაში, რომ გამოვიძების გზაზე შემდგარი მუშათა კლასი ამბობს: „ჩვენ უნდა მოვიგერიოთ კაპიტალიზმის თავდასხმა, ამისათვის ჩვენ გვესაჭიროება ერთობა. ჩვენ დაგვამარცხეს 14 წელში, მიტომ რომ გათიშეს, დააქუცმაცეს ჩვენი რიგები. ჩვენ დაგვამარცხეს 19 და 20 წლებში, მიტომ, რომ ჩვენ დაყოფილი ვიყავით რამოდენიმე პარტიად. ეხლა ჩვენ გვინდა ერთობა. თუ ჩვენ ყველანი გაერთიანდებით და მივაწვებით კაპიტალიზმს, თავს დავიცავთ“. აი ელემენტარული განწყობილება, რომელიც გნებავთ მოწინავე ქვეყნის ჩვენი დროის უბრალო მუშისა. და ამ ნიადაგზე დაიბადა მასსებში აზრი მუშათა ერთიანი ფრონტის შესახებ.

ერთიანი ფრონტის ტაქტიკა.

კომინტერნის მესამე კონგრეზე 1921 წლის ივლისს ჩვენ ვთქვით: მასსებისაკენ! 1922 წლის თებერვალში ჩვენ ვთქვით, თუ რა გზით უნდა მივიდეთ ამ მასსებთან,—ერთიანი ფრონტის ტაქტიკის საშუალებით, ჩვენ უნდა გამოვიყენოთ ეს განწყობილება, რომელიც ამ ჟამად ფლობს მთლიან მუშებს,—მისწრაფება ერთობისადმი. ეს უნდა გახდეს ჩვენი საპროპაგანდო-საგიტაციო მუშაობის გამოსავალი პუნქტად მთელს მსოფლიოში. ჩვენ უნდა მივდიოდეთ მუშებთან და ვეუბნებოდეთ: „თქვენ გამოიღვიძეთ, თქვენ, დაბოლოს, დაინახეთ, თუ თქვენ დაჯდებით, მოსვენებას მისცემთ თავს და დაუჯერებთ მენშევიზმს, მაშინ თქვენ ვერ მიიღებთ ნაბერ პურსაც. თქვენ იღვიძებთ ახალ ცხოვრებისათვის. თქვენ გინდათ მოიგერიოთ კაპიტალიზმი,—ეს კარგია, ეს პირველი ნაბიჯია. თქვენ ამბობთ, რომ ყველას გსურთ გაერთიანდეთ, რათა აწარმოოთ ეს ბრძოლა კაპიტალიზმთან. გამარჯვება შესაძლებელია, თუ მთელი მუშათა კლასი გადავა კაპიტალიზმის წინააღმდეგ, მაგრამ ზოგიერთები ფიქრობენ, რომ ამავე დროს შეიძლება გაერთიანება მენშევიზმთან, თქვენ შემკდარნი ხართ და ამას მალე დაინახავთ. თქვენ ეხლა ფიქრობთ, რომ ჩვენ ამ საკითხში უსამართლოდ ვმოქმედობთ. თქვენ გვკიცხავთ ჩვენ, თუ რატომ ვთქვით უარი სხვა პარტიებისაგან. თქვენ ამბობთ, რომ არ გსურთ სამოქალაქო ომი, თქვენ არ თვლით თავს კომუნისტებად. კარგი, ჩვენ დავიცდით, ჩვენ შეეხებავთ, თუ რა იქნება ერთი, ორი წლის შემდეგ. მაგრამ თუ თქვენ ამბობთ, რომ ვველა მუშები გაერთიანებული არიან, რათა მოიგერიოთ კაპიტალიზმის იერიშები,—ჩვენ თქვენთან ვართ. თქვენ იცით, რომ ნოსკე ჩვენთვის საძულველია, რომ ვთვლით მას ჩვენი ამხანაგების მკვლელად, მაგრამ თქვენ მას ენდობით. ჩვენ ვაცხადებთ: რათა თქვენ შესძლოთ დაძლევა თქვენ ილიუზიებისა, რათა შესძლოთ ბრძოლის მოწყობა კაპიტალისტების წინააღმდეგ, ჩვენ მზადა ვართ თქვენთან ერთად ვიაროთ, თუ თუნდაც რომ არ შეაქციოთ ზურგი თქვენს წინამძღოლებს“.

ამ თვალსაზრისით ჩვენ კლასიკური მაგალითი გვქონდა — ესაა ახლახან მომხდარი რკინის გზელთა გაფიცვა გერმანიაში, გაფიცვა, რომელიც მოედო თითქმის 800 ათას კაცს გაფიცვა, რომელსაც უდიდესი მნიშვნელობა ჰქონდა. რაში გამოიხატა ეს გაფიცვა? აქ ფრიად საგულისხმოა შევისწავლოთ ამ გაფიცვის ფსიხოლოგია, ამ გაფიცვის სული. ეს გაფიცვა დაიწყო, როგორც წმინდა ეკონომიური, კიდევ მეტი, ის მტრობდა ყოველგვარ პოლიტიკას. რკინის გზელებს არაფრის გაგონება არ სურდათ პოლიტიკაზე, და ისინი პირველად ალმაცერად უყურებდნენ იმ არა მრავალ კომუნისტებს, რომელნიც იყვნენ მათ რიგებში, მათი პროფკავშირების რიგებში. ისინი მათ უცხადებდნენ: ჩვენ არ გვინდა პოლიტიკა. ჩვენ გვსურს მხოლოდ შევინარჩუნოთ ჩვენი სამუშაო ხელფასი, ნუ შემოგაქვთ პოლიტიკა, ნუ ურევთ კომუნიზმს, ჩვენ არა ვართ სამოქალაქო ომის მომხრენი, ჩვენ არა ვართ მთავრობის წინააღმდეგი, ჩვენ ვიცავთ მხოლოდ ჩვენ სამუშაო ხელფასსო.

ხოლო რა გამოვიდა? გამოვიდა ის, რომ ამ მუშებმა, რომელთაც არ სურდათ არაფრის გაგონება პოლიტიკაზე, მოახდინეს გაფიცვა, კლასიური პოლიტიკური გაფიცვა, მიტომ რომ ძნელია კიდევ ისეთი კლასიკური პოლიტიკურ გაფიცვა დასახელება, როგორიც იყო ეს გაფიცვა.

ეს იყო კლასიკური პოლიტიკური გაფიცვა, მიტომ რომ, როცა გერმანიაში 800.000 კაცმა შეაჩერეს რკინის გზები, მაშინ მთავრობა ძაფზე ეკიდა, როცა მთ კლასობრივმა წინააღმდეგობებმა გაშიშვლებული სახით იჩინა თავი მთელი ხალხის წინაშე. რა თქმა უნდა, ეს იყო არსებითად წმინდა პოლიტიკური გაფიცვა. ამ დროს კომუნისტების ზრდა და გავლენა უდიდესი იყო. ჩვენმა კომუნისტებმა გაორკეცეს თავისი გავლენა. კომუნისტები გახდნენ სასურველი სტუმრები, უფრო სასურველნიც კი, ვინემ თავის გავლენის გაფართოვების ხანაში. რომ ჩვენი კომუნისტები, როცა ვითარდებოდა ეს მოძრაობა, დამდგარიყვნენ სხვა პლატფორმაზე ტ მათ ეთქვათ: ჩვენ არ გვინდა რომელიღაც მენშევიკებთან სიარული, ჩვენ მოვითხოვთ დაუყოვნებლივ პოლიტიკურ გაფიცვას, ჩვენ გვინდა, რომ ნოსკე იქნეს გადაყენებული, ჩვენ არ გვსურს მივიღოთ მონაწილეობა თქვენს მოძრაობაში,—მაშინ, რა თქმა უნდა, მოძრაობაში ისინი გარიყულნი დარჩებოდნენ. მაგრამ ჩვენი პარტია, რომელსაც ჰქონდა კომინტერნის ლოზუნგი, ამბობდა სხვანაირად. იგი აცხადებდა: თქვენ არ გინდათ პოლიტიკური გაფიცვა? თქვენ ბავშვები ხართ. თქვენ დაგასახიჩრათ თქვენმა მეშჩანურმა წყობილებამ. თქვენ ბავშვები ხართ, თქვენ არ გესმით, რომ პოლიტიკურ ძალაუფლების მოუპოვებლად თქვენ ვერაფერს მიაღწევთ. მაგრამ თქვენ გსურთ მოითხოვოთ სამუშაო ხელფასის მომატება და ამისათვის ირჩევთ წინამძღოლებად სოციალ-დემოკრატებს და მენშევიკებს, კარგი, ჩვენ მაინც მხარს უჭერთ თქვენს გაფიცვას, რადგან მომხრენი ვართ ერთიანი ფრონტისა. თქვენ არ გეკითხებით, სოციალ დემოკრატები ხართ, თუ მენშევიკები. არ გეკითხებით, ეკუთვნით თუ არა ქრისტიანულ კავშირს, ხოლო იქ არის ასეთი ხუცების შესაფერი კავშირი. თუ თქვენ ამ ჟამად ეკუთვნით კიდეც ხუცების კავშირს, ჩვენ მაინც ვამბობთ, რომ თქვენთანა ვერთ, ვიცავთ ერთიან ფრონტს, ჩვენ მზადა ვართ, დავიწყოთ გაფიცვა ერთიან პლატფორმაზე.

ვინაიდან ატმოსფერა გახურებულია, ვინაიდან ყველგან უამრავია ასაფეთებელი მასალა, 8 დღეშიც კი მუშათა კლასმა გერმანიაში მიიღო ისეთი თვალსაჩინო გაკვეთილი, რომელსაც იგი ვერ მიიღებდა 8 წლის განმავლობაში. 8 დღის განმავლობაში შეიდემანელები იძულებულნი იყვნენ ნიღაბი ჩამოეხსნათ და ეთქვათ, რომ რკინის გზელები არ უნდა გაიფიცნენ, რომ ისინი მათ დახვრეტას დაუწყებენ.

აი ნამდვილი, თვალსაჩინო წარმოდგენა იმაზე, თუ როგორ მივყეთ ერთიანი ფრონტის ტაქტიკას მასსების სიღრმეში იმისთვის, რათა მივაღწიოთ ამ ერთობას,—უზრუნველყოფს კომინტერნისადმი თანაგრძნობას და სრული მხარის დაჭერას არა მარტო მოწინავე რაზმის მხრით, არამედ ფართე მასსების, მუშათა მასსების უმრავლესობის მხრითაც.

მუშათა კლასი იღვიძებს, ის იწყებს ეკონომიური ბრძოლით და გადადის პოლიტიკურ ბრძოლაზე თქვენ გაზეთებიდან ყოველ დღე შეგიძლიათ გაიგოთ, თუ რა ხდება გერმანიასა, ინგლისსა და საფრანგეთში: 500 000 მელითონელთა გაფიცვა გერმანიაში, ეხლახან დამთავრებული გაფიცვა 800 000 რკინისგზელებისა, გაფიცვები, რომელიც იწყება ლოკაუტებით და სრულდება გაფიცვით, როცა გამოცდის ბრძმედში ეშვებიან ჯგუფობით, ხან 800,000 რკინისგზელი, ხან 500,000 მელითონე, ხან მილიონამდე მემალაროე და სხვ. უამრავი მასსები ფრიად კომპაკტურნი გერმანიასა, საფრანგეთსა და ინგლისში, შევებიან ამ ბრძმედში, განიცდიან და მოკლე დროში გადიან მეცნიერებათა ისეთ კურსს, რომლისათვისაც მუშათა კლასს სხვა პირობებში წლები, ხოლო ზოგჯერ ათეული წლებიც დასჭირდებოდა.

რათქმა უნდა, კომინტერნის გადაწყვეტილება მიღებულ იქნა არა ერთგვარი ბრძოლის გაუშვეულად. ზოგიერთი ამხანაგები ფრიად მკაცრად ილაშქრებდნენ ერთიანი ფრონტის ტაკტიკის წინააღმდეგ, მრავალი წერილი გამოქვეყნდა პრესაში განცხადებებით, რომ ესაა გადახრა მარჯვნივ, რომ მათ არავითარ შემთხვევაში არ სურთ მარჯვნივ სვლა. ჩვენ უპასუხებდით, რომ ისინი არ არიან მართალნი, რომ ეს არასწორი შეფასებაა საქმეთა შინაარსისა, მაგრამ ამავე დროს ჩვენ ვამბობდით, რომ ჩვენ ძალიან მოხარულნი ვართ, რომ მათ არ სურთ მარჯვნივ სიარული, რომ ჩვენთვის საამწუხარო იქნებოდა, რომ ისინი ფრიად ადვილად წასულიყვნენ მარჯვნივ. და შემდეგ, როცა ჩვენ მათთან ერთად დავიწყეთ შექმნილ მდგომარეობის გათვალისწინება, გამოირკვა, რომ რადგან მათ არ მოეპოვებოდათ რევოლიუციონური გამოცდილება, არ ჰქონიათ ბრძოლა მენშევიკებთან, მათ არ შეეძლოთ იმის გაგება, რაც გაეგება ჩვენი პარტიის ყოველ უბრალო წევრს, რომელიც მენშევიკებს თვითონ აცლიდა მუშებს ჯგუფ ჯგუფად. ისინი მიხვდნენ მაშინ, რომ ლაპარაკია არა იმაზე, რომ ჩვენ გვსურს გადავეხვიოთ წინამძღოლებს. ხოლო იყვნენ მათგან ისეთებიც; ქარით უფრო შერყეულნი, რომელიც მსჯელობდნენ, რომ მათ რუსეთში თითქო ცუდად აქვთ ამ ჟამად საქმე, მათ ესაჭიროებათ უკან დახევა, და რათა ჰქონდეთ დახმარება, რათა როგორმე დამყარონ კავშირი ს. რ. და მენშევიკებთან, ისინი აცხადებენ ერთიან ფრონტს. ესაც სჯეროდათ ზოგიერთებს, რომ ჩვენ თითქო გვინდოდა მდგომარეობის გამოკეთება და გვინდოდა მენშევიკების მიმხრობა დასახმარებლად. მაგრამ ამ დროისათვის თვით მენშევიკების წინამძღოლებმაც დაიწყოს შეგნება თუ რაშია საქმე, და ლონგე, ნახევრად მენშევიკურ მიმართულების წარმომადგენელი, წერდა, მოყავდა რა რასინის ლექსიდან ციტატა: „მე შენ გეხვევი იმისთვის, რომ დაგახრჩო“ იგი წერს: „ისე გავს, რომ ერთიანი ფრონტი უნდათ გამოაცხადონ რათა ჩვენ ჩაგვახრჩონ მასში“. და როცა მან იწყო ასე ლაპარაკი, როცა მალე უფრო უხეშად მორთო ლაპარაკი გილფერდინგმა, რომელიც მიხვდა, რომ საქმე იმაში არ არის რათა მივიღოთ უფრო მეტი მოგება, როცა შეიდემანელებმა მორ

ბოტანიკურ ბაღში. გასული თვის განმავლობაში ბატანიკურ ბაღს ეწვია 1000 ფასიანი მნახველები. ამ თვის განმავლობაში ბაღს ექსკურსიები არ სწვევია.

სასწრაფო დახმარება აპრილის განმავლობაში სასწრაფო საექიმო დახმარე სადგურმა—აღმოუჩინა დახმარება 88 ავადმყოფს და სასწრაფოდ გადაიყვანა სახლიდან საავადმყოფოში 59 მძიმე ავადმყოფი. უბედურების შემთხვევა უმეტესად ხდება დაჭრის მიზეზით—30 შემთხვევა. შემდეგი ადგილი უჭირავს თავის მოწამლის მიზეზს—18 შემთხვევა; გულის წასვლა—8 შემთხვევა; დაწვა—7 შემთხვევა; სისხლის დენთხევა—6 შემთხვევა; დამტვრევა—5 შემთხვევა, გადატეხის, ისტერიკის და პერიტონიუმის ანთების სამ-სამ შემთხვევას ჰქონდა ადგილი ბოლოს იყო თითო შემთხვევა ჩამოხრჩობის, ასტმის, ეკლიამპსიის და ბრმა წელის ანთების.

ალექსანდროვის ბაღისთვის სახელის გამოცვლა. ტფილისის ქალაქის აღმასრულებელ კომიტეტის პრეზიდიუმმა დადგენილებით ალექსანდროვის ბაღს დაერქვა კარლ ლიბკნეხტის ბაღი.

ტფილისის ქალაქის აღმასრულებელი კომიტეტის მუშაობის ანგარიში. ქალაქის აღმასრულებელ კომიტეტის პრეზიდიუმმა დაადგინა გამოიცეს მისი ხელქვეითი განყოფილებების მუშაობის სისტემატიური ანგარიში. განძრახულია ქალაქის აღმასკომის განყოფილებების მუშაობის ასეთი ანგარიშის პირველი კრებული გამოიცეს შუა ამ თვისათვის. ანგარიშის კრებული გამოიცემა პარალელურად ორ ენაზე: რუსულზე და ქართულზე. ანგარიშების კრებულს გამოსაცემად არჩეულია სარედაქციო კომისია, რომელშიდაც შედიან: აღმასკომის წევრი ამხ. თეოდ ღლონტი, დ. ვ. მდივანი, მ. ტ. ბასილია, ა. გ. რუხაძე და ლ. ი. სტავინსკი.

ბოროტმოქმედებანი აპრილში. გასულ აპრილის განმავლობაში აღმოჩენილია ქალაქის მილიციის უფროსის სამმართველოს მიერ შემდეგი ბოროტმოქმედებანი: 78 ქურდობა, 6 კაცის მოკვლა, 3 თვითმკვლელობა, 2 დაჭრა და ერთი იარაღით თავდასხმა. ამ დროს განმავლობაში ადმინისტრატიული წესით დაპატიმრებულია 29 კაცი, როგორც საზოგადოებისათვის მავნე ელემენტები; შრომის დაცვის, სანიტარულ ნაწილის და ვაჭრობის სფეროებში საავალდებულო დადგენილებათა დარღვევის გამო აკრეფილია ჯარიმა—74 მილიონი მანეთი.

მილიციის სასადილოები. ქალაქის მილიციის მოსამსახურეთათვის გახსნილია 5 სასადილო ქალაქის სხვა და სხვა ნაწილებში სახელდობ: სომხურ ბაზარში, პლეხანოვის პროსპექტზე, 19 თებერვლის ქუჩაზე, ნავთლულში და დიდუბე ნახალოვკის რაიონებში. აღნიშნულ სასადილოებით სარგებლობენ დაახლოვებით 100 კაცი და ღებულობენ უფასოდ ერთ კერძიან სადილს, სამხელ კვირაში ხორციანი სადილია და ოთხჯერ უხორცო.

აისორთა სახალხო საბჭოს გაუქმება გარეშე საქმეთა კომისარიატი აცხადებს, რომ ქალ. თბილისში არსებული აისორთა სახალხო საბჭო გაუქმებულია და მათ მიერ გაცემული პირადობის მოწმოზები გაბათილებულია.

სახ. სამხედრო და საზავო კომისარიატისაგან. სახალხო სამხედრო და საზღვაო კომისარი ღებულობს კერძო მთხოვნელებს ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარასკევობით 14 ნახევარ საათიდან 16 საათამდე ოპერატიული დროით ე. ი. 13 ნახევარ საათიდან 15 საათამდე ადგილობრივ დროით.

1 მაისის დღესასწაული პროვინციაში

ქალ. ხაშური

გათენდა თუ არა 1 მაისი, ჯაშინვე იწყო ხალხმა დენა, როგორც ხაშურის კომპარტიის წევრებმა, ისე მცხოვრებლებმა. ყველანი იყრიდნენ თავს რაიკომის შენობასთან, კომპარტიის წევრები შეიარაღებულნი იყვნენ და ჩამწკრივებულნი ერთ მხრივ, მეორე მხარეზე ხალხი. ორკესტრი რაიკომის შენობაზე მოაჯირიდგან გადმომდგარი ასრულებდა „ინტერნაციონალს.

რვა საათი იყო, რომ ოსიაურის მხრივ მოისმა ზურნის ხმა. ხალხში გაისმა ხმა, რომ ოსიაურლები მოდიანო, არ გაუვლია დიდხანს, გამოჩნდა წითელი დროშა, ზურნა, შეიარაღებული წევრები ოსიაურის კომიჩიკის, მათ შემდეგ ურემი მორთული მწვანით, წითელი წარწერით „გაუმარჯოს პირველ მაისს“, და შიგ ურემში კი სხედან პატარა ბავშები. ოსიაურლებმა დაიკავეს ნაჩვენები ალაგი, გამოჩნდნენ ცხრა მუხელები. ისინიც ზურნით, კომპარტიის წევრები კი შეიარაღებულნი, მორთული ურმით და შიგ ურემში კი პატარა ბავშები. ცხრა მუხის შემდეგ გამოჩნდა ხალხის თემი, წინ მიუძღვის დროშები, შემდეგ ზურნა, ზურნას მოსდევს აღმასკომი თავისი შემადგენლობით, მერე შეიარაღებულნი წევრები კომპარტიის. მათ შემდეგ ხალხი, ბოლოს კი ოცი ცხენოსანი—კომპარტიის შეიარაღებულნი წევრები.

საათის ათზე რაიკომიდგან დაიძრა ხალხი წითელ მოედნისკენ.

მიტინგის ალაგას მოწაფეებს თავის მასწავლებლებთან ნაჩვენები ალაგი აქვთ დაკავებული, ხალხი თანდათან მატულობს, ყოველ მხრიდან მოდიან წითელ მოედნისკენ, ისმის ორკესტრის ხმა და სოფლებიდან მამავალთა მხრივ ზურნის ხმა. გამოჩნდენ ლუბრუმელები, აზარმელები, ნიკოთელები, დაბოლოს ქ. ხაშურის მილიცია.

საათის თერთმეტზე დადგმულ იქნა სურათი—წარმოდგენა „დიდება დაღუპულთ“. წითელ არმიის ცხოვრებიდგან.

წარმოდგენის გათავების შემდეგ მოვიდა სურამის თემი დროშებით, ზურნით, ჯარის ნაწილები, მთელ თემის რაიონში არსებული კომიჩიკები და მრავალი ხალხი. მომსვლელთ მიტინგი ხვდება ორკესტრით, რომელიც ასრულებს ინტერნაციონალს. სურამელების შეერთების შემდეგ ხაშურის რაიკომის პასუხისმგებელი მდივანი ამხ. გიორგი კალმახელიძე ხსნის მიტინგს, რომელზედაც ილაპარაკეს შემდეგმა ამხანაგებმა:

გ. კალმახელიძემ რაიკომის სახელით, გ. მოწონელიძემ სამაზრო აღმასკომის სახელით, ბირონმა წითელ არმიის იახელით, ბ. მოწონელიძემ ქალ. ხაშურის ქალთა ორგანიზაციის სახელით, დ. პარამურზოვმა—კომკავშირის სახელით, ალ. მაისურაძემ ხაშურის აღმასკომის სახელით.

რომლებმაც ვრცლად განუმარტეს მიტინგს 1 მაისის ნნიშვნელობა მუშათა კლასის მოძრაობაში, ნნიშვნელობა ამ წლის პირველი მაისისა, როცა საფუძველი ეყრება მუშათა კლასის ერთიან ფრონტს კაპიტალისტების წინააღმდეგ. განუმარტეს სწავლა განათლების უკოდინარობის ლიკვიდაციის მნიშვნელობა, მიტინგი ყოველივე ორატორის სიტყვას აჯილდოებდა მხურვალე ტაშით, ორკესტრი კი ასრულებდა ინტერნაციონალს, რის შემდეგ იქმნა ერთხმად შემდეგი რეზოლიუცია მიღებული:

ჩვენ, ხაშურის რაიონის მუშები, გლეხები და წითელ არმიელები, შეკრებილნი მიტინგზე დიად დღეს, პირველ მაისობას, გულითად სალამს უძღვნით იმ ნამდვილ მშრომელთ, რომელნიც დღეს შეკავშირებულნი გამოვლენ საერთაშორისო მტაცებელ ბურჟუაზიის წინააღმდეგ. პირველი მაისობა, ეს დღე საერთაშორისო პროლეტარიატის მჭიდრო რიგების თვალიერებისა მათ საბოლოოდ შებრძოლებისათვის ბურჟუაზიისადმი თანდათანობით შიშის ზარსა სცემს მსოფლიო ბურჟუაზიას. ჩვენ დარწმუნებულნი ვართ, რომ ერთსულოვან დარაზმვით საბოლოოთ მოვსპობთ ბურჟუაზიის ბატონობას და შევქმნით მსოფლიოში ნამდვილ მშრომელთა ხელისუფლებას. ამისათვის დღეს ჩვენ პროლეტარულ სალამს ვუძღვნით იმ ჩვენ ბელადებს, რომელთაც ღვაწლი მიუძღვით ბურჟუაზიასთან შეურიგებელ ბრძოლაში და სამუდამოდ ვგმობთ იმ ვითომდა სოციალისტებს, რომელნიც ბურჟუაზიასთან შეთანხმებულ პოლიტიკით ასუსტებენ მშრომელთა რიგებს. ჩვენ ვესალმებით გენუის კონფერენციაზე საბჭოთა რესპუბლიკების დელეგაციას. ჩვენ ვფიცავთ დღეიანდელ დიად დღით, რომ ამ დელეგაციას, რომელიც არის საბჭოთა საქართველოს და სხვა საბჭოთა რესპუბლიკების ნამდვილ მშრომელთა ინტერესების დამცველ იმპერიალისტურ დასავლეთის წინაშე, ყოველ მხრივ დაუჭერთ მხარს და თუ საჭირო იქნება იარაღით ხელში გამოვალთ ჩვენ მიერ მოპოებულ პროლეტარიატის ხელის უფლების დასაცავად.

რეზოლიუციის მიღების შემდეგ წითელ არმიელთ უნდა მიეღო წითელი ფიცი. ამხ. გ. ბუხნიკაშვილი ადის ტრიბუნაზე, უხსნის დამსწრეთ წითელი ფიცის მნიშვნელობას. ამასთან ფართოდ უმარტავს წითელ არმიის ნაწილებსაც რუსულ ენაზე, რის შემდეგ ის თხოვს ამხ წითელ არმიელებს გაიმეორეონ ის სიტყვები, რასაც ის იტყვის. დროშები ოდნავ დაიხარა, თოფებს იმარჯვებენ ხელში, რის შემდეგ დაიწყო წითელი ფიცის მიცემა. მიტინგი, რომელიც შესდგებოდა ათი ათას კაცზე მეტისაგან სმენად გადაიქცა. გათავდა ფიცი, რის შემდეგ ჩამოვლით ნაწილებს ულოცავენ ზემო ნაჩვენებ ორგანიზაციის წარმომადგენლები ფიცის მიღებას. გათავდა მილოცვა, დაიწყო ჯარების ცერემონიალური მარშით გავლა, ყოველივე ნაწილს ულოცავენ პირველ მაისს და უსწავლებლობის ლიკვიდაციას. მოთავდა ცერმონიალი. მიტინგი დაიძრა ქალაქისკენ, გაიარეს ქალაქი ბოლომდის და დაიშალენ რაიკომის ბინასთან.

საღამოს მუშათა კლუბში გაიხსნა მეორე მიტინგი. მიტინგის შემდეგ დადგმულ იქნა უფასოთ „ულ და მადლენა“. დღესასწაულმა გასტანა დილის ხუთ საათამდე.

სანდრო.

1 მაისის დღესასწაული პროვინციაში

ოზურგეთი.

გაზაფხულისა და ზაფხულის პერიოდში, რომ ყოველ გვარი ეპიდემიური ავადმყოფობა თავიდან აგვეცილებია, რომ დაცული ყოფილიყო ჯანმრთელობა, როგორიც ქალაქში, აგრეთვე მთელ მაზრაში ოზურგეთში სამაზრო აღმასკომის ხელმძღვანელობით უკვე ერთი თვეა შესდგა კომისია, რომელსაც დაევალა ბრძოლა ყოველგვარ ეპიდემიურ მოვლენებთან. კომისია უკვე შეუდგა მუშაობას.

ოზურგეთში ამ ხნის განმავლობაში არა ერთი და ორი შაბათობა მოწყობილა, ხოლო შაბათობა რომელიც, მოეწყო ორშაბათს 24 აპრილს, ღირსშესანიშნავია. მასში მონაწილეობას ღებულობდა 300 მეტი მუშა-ქალაქე. და არც ერთი კუნჭული ქალაქის და მიდამოებისა დაუსუფთავებელი არ დარჩენილა. ამ დღეს მოხდა გენერალური დასუფთავება ქალაქისა. რაც ფულზე მოითხოვდა ათეულ მილიონებს, ეს ჩვენ შევსძელით ოთხი საათის საერთო ენერგიული მუშაობით, რომელშიაც მხურვალე მონაწილეობას ღებულობდა აღმასკომის თავმჯდომარე, პასუხისმგებელი მდივანი, ყველა პასუხისმგებელი პირები, თანამშრომელნი საბჭოთა დაწესებულებებისა და სხვა მრავალი მოქალაქე, რომელთაც მუშაობის დროს ართობდა კურსანტების ორკესტრი.

შაბათობის მომწყობი კომისია მონაწილეთ ულრმეს მადლობას უცხადებს.

მომწყობი კომისია.

მთავრობის მოქმედებანი და განკარგულებანი

დეკრეტი № 4.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა—სამხედრო ხელოვნების საყოველთაო სავალდებულო სწავლების შესახებ.

სოციალიზმს ერთ-ერთ თავის ძირითად ამოცანად დასახული აქვს კაცობრიობის განთავისუფლება მილიტარიზმის ტვირთისა და ერთა შორის სისხლის მღვრელი შეტაკების ბარბაროსობისაგან. სოციალიზმის მიზ ანს შეადგენს საყოველთაო განიარაღება, მუდმივი მშვიდობიანობა და ძმური თანამშრომლობა დედამიწის ზურგზე მცხოვრებ ხალხთა შორის.

ეს მიზანი მაშინ იქნება განხორციელებული, როდესაც ყველა ძლიერ კაპიტალისტურ ქვეყნებში ხელის უფლება გადავა მუშათა კლასის ხელში, რომელიც გამოჭგლეჯს ექსპლოატატორებს წარმოების საშუალებას. გადასცემს მას საერთო სარგებლობისათვის ყველა მშრომელს და დაამყარებს კომუნისტურ წესწყობილებას, როგორც მთელი კაცობრიობის სოლიდარობის ურყევ საფუძველს.

ამ ჟამად სახელმწიფოებრივი ხელისუფლება მუშათა კლასს მხოლოდ საბჭოთა რესპუბლიკებში ეკუთვნის. დანარჩენ ქვეყნებში ხელისუფლად სდგას იმპერიალისტური ბურჟუაზია. მისი პოლიტიკა ნიმართულია კომუნისტური რევოლიუციის გასრესისა და სუსტი ერების დამონებისაკენ. საბჭოთა რესპუბლიკებს, რომელთაც ყოველი მხრით მტერი ახევიათ, უნდა ჰყავდეთ საკუთარი ძლიერი ჯარი, რომლის მფარველობის ქვეშაც განხორციელდება ამა თუ იმ ქვეყნის საზოგადოებრივი წყობილების კომუნისტური გარდაქმნა.

საქართველოს მუშათა და გლეხთა მთავრობა თავის პირდაპირ საგნად ისახავს ყოველი მოქალაქის ჩაბმას საყოველთაო სამხედრო ბეგარაში. მაგრამ უახლოეს გარდამავალ ხანაში სამხედრო საქმის სწავლება და ხალხის შეიარაღება გავრცელდება მხოლოდ მუშებზე და ისეთ მოქალაქეებზე, რომელნიც სხვისი შრომის ექსპლოატაციას არ ეწევიან.

მოქალაქენი ასაკით 18—49 წლამდე, რომელთაც განვლილი ექნებათ სავალდებულო სამხედრო სწავლების კურსი, აღრიცხულ იქნებიან როგორც სამხედრო ვალდებულნი. მუშათა და გლეხთა მთავრობის პირველი მოწოდებისათანავე მათ უნდა აისხან იარაღი და შეავსონ წითელი ჯარის კადრები, რომელსაც შეადგენენ უაღრესად ერთგული და თავდადებული მებრძოლნი საქართველოს საბჭოთა რესპუბლიკის თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისთვის და აგრეთვე საერთაშორისო სოციალურ რევოლიუციისათვის.

1) სავალდებულო სწავლებას ექვემდებარებიან საქართველოს საბჭოთა რესპუბლიკის მოქალაქენი შემდეგი ასაკისა: ა) სასკოლო, რომლის დაბალ საფეხურს განსაზღვრავს განათლების სახალხო კომისარიატი, ბ) მოსამზადებელი 16—20 წლამდე და გ) ჯარში გაწვევისა—20—40 წლამდე. სასკოლო და მოსამზადებელ ასაკის მომზადებას ეწოდება „ჯარში გაწვევამდე მომზადება“. ჯარში გაწვევამდე მომზადებას სკოლის ასაკისათვის აზრად აქვს მხოლოდ ფიზიკური განვითარება და აზრდა, მოსამზადებელ ასაკისათვის, ამის გარდა, სამხედრო სწავლებისა და აღზრდის მიზანიც.

შენიშვნა: ის პირი, რომლის რელიგიური რწმენა ვერ ეგუება იარაღის ხმარებას, გაწვეულ იქნება ისეთი საქმის შესასწავლად, რასაც კავშირი არა აქვს იარაღის ხმარებასთან.

ქალები სწავლას მიიღებენ მათი თანხმობისამგზრ — საერთო საფუძველზე.

2. მოსამზადებელ და ჯარში გაწვევის ასაკოვანთა სწავლება დაევალება სამხედრო სახალხო კომისარიატს, სასკოლოს—აგრეთვე სამხედრო კომისარიატს, ხოლო განათლების სახალხო კომისარიატის უახლოესი მონაწილეობით.

3. სამხედრო სწავლებისათვის გაწვეულ იქნება ყოველი მოქალაქე, რომელიც სხვისი შრომის ექსპლოატაციას არ ეწევა.

4. ადგილობრივ სამხედრო საქმის სავალდებულო სწავლების ორგანიზაციას განაგებენ საყოველთაო სამხედრო სწავლების ორგანოები, რომლებიც სამხედრო კომისარიატების შედგენილობაში ირიცხებიან.

5. იმ ხნის განმავლობაში, რაც სავალდებულო სწავლებას მოხმარდება, —მოსწავლე არავითარ ასყიდელს არ მიიღებს, სწავლება ასე უნდა იქნეს მოწყობილი, რომ გაწვეულნი სასწავლო პერიოდში, რამდენადაც შეიძლება, თავიანთ მუდმივ ნორმალურ საქმეს არ მოსცდნენ.

6. სწავლება უნდა სწარმოებდეს განუწყვეტლივ 8 კვირის განმავლობაში. კვირაში არა ნაკლებ თორმეტი საათისა. სპეციალური ხასიათის ჯარების სწავლების ვადა და განმეორებითი გაწვევის წესი ცალკე დებულებით იქნება განსაზღვრული.

7. ის პირი, რომელსაც წინად რეგულიარულ ჯარში გაუვლია სწავლა, შეიძლება განთავისუფლებულ იქნეს სამხედრო ხელოვნების სავალდებულო სწავლებისაგან შესაფერი გამოცდის შემდეგ, რის შესახებაც, საერთო წესის მიხედვით მას უნდა მიეცეს სათანადო მოწმობა, როგორც სავალდებულო სწავლების კურს გავლილ პირს.

8. სწავლებას აწარმოებენ ინსტრუქტორები სამხედრო სახალხო კომისარიატის მიერ დამტკიცებული პროგრამის მიხედვით.

9. ის, ვინც თავს განირიდებს სავალდებულო სწავლებისაგან ან თავის მოვალეობას საყოველთაო სწავლებისადმი უმუყაითოდ მოეკიდება, მიეცემულ იქნეს პასუხისგებაში.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე **ფ. მახარაძე.**

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **თ. კალანდაძე.**

1922 წ. მაისის 6.

თფილისი—სასახლე.

სახალხო განათლების კომისარიატის ბრძანება ავანსებისა და ანგარიშში მიღებულ თანხების ანგარიშის წარმოდგენის ვადების შესახებ.

1. ყველა დაწესებულებანი და პირები, რომელნიც სახალხო განათლების კომისარიატის უწყებას ექვემდებარებიან (სახალხო განათლების განყოფილებანი, სასწავლებლები, საწარმოო დაწესებულებანი და სხვ.), რომელთაც უშალოდ მიიღეს სახალხო განათლების კომისარიატის საფინანსო განყოფილებიდან ან და ხაზინიდან 1922 წლის 1 მაისამდის რაიმე თანხა ავანსად ან და ანგარიშში, ვალდებული არიან წარმოადგინონ სახალხო განათლების კომისარიატის საფინანსო განყოფილებაში ანგარიში გასამართლებელი საბუთებით შემდეგ ვადებში: ქალაქ თბილისში არსებულებმა არა უგვიანეს 20 მაისისა, ხოლო პროვინციისამ კი არა უგვიანეს 30 მაისისა.

2. მომავალში ყველა დაწესებულებანი და პირები, რომელნიც ექვემდებარებიან სახალხო განათლების კომისარიატს ვალდებულნი არიან ავანსებისა და ანგარიშში მიღებული თანხების ანგარიში წარმოადგინონ: ქალაქში არსებულმა არა უგვიანეს 15 დღისა, ხოლო პროვინციისამ კი არა უგვიანეს 30 დღისა, დღიდან სახალხო განათლების კომისარიატის საფინანსო განყოფილებიდან, ან სათანადო ხაზინიდან ფულის მიღებისა,

3. სანამ პუნქტი 1 და მე 2 ში აღნიშნულ ვადებზე ანგარიში არ იქნება წარმოდგენილი, ავანსებისა და ანგარიშში მისაღები თანხების გაცემა არავითარ შემთხვევაში არ იქნება წარმოებული.

ბრძანება ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

სახალხო განათლების კომისარი **დ. კანდელაკი.**

საორგანიზაციო ცენტრის გამგე—**მამულაიშვილი.**

რევტრიბუნალში

ს. ს. ს რ. უზენაესი რევოლიუციონური ტრიბუნალი წინადადებას აძლევს საქართველოს რესპუბლიკის, როგორც ქალაქებისას, აგრეთვე მაზრების მუშათა-გლეხთა სამილიციო სამმართველოებს, რათა საჩქაროთ დააპატიმროთ და გადმოგზავნოთ ქ. თბილისში № 1 გამასწორებელ სახლში უზენაეს ტრიბუნალის სახელზე ჩარიცხვით, კიკალიშვილი ერასტი პავლეს ძე, წარმოშობილი სოფ. აბედარიდან, სენაკის მაზრა.

თავმჯდომარე **გ. ჩხეიძე.**

მდივანი **მესხიშვილი.**

ს. ს. ს. რ. შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატისაგან.

ს. ს. ს. რ. რესპუბლიკის საზღვრებში მცხოვრებ უცხოელ ქვეშევრდომთათვის შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატიდან გაცემული დროებითი პასპორტები ყველა ვადის, ა. წ. მაისის 15 ითვლებიან გაუქმებულათ და ა. წ. ივნისის 1-მდე ესე იგი ორ კვირაში გადაცვლილ უნდა იქნეს ახალ მოწმობებზე შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატში.

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარი **ა. გეგეჭკორი.**

საქმეთა მმართველი **დ. ჩიქოვანი.**

6 მაისი 1922 წელი.

ქ. თბილისი.

გაზეთის ტრესტის მიერ გამოცემული ბიბლიოთეკა

კანტორისაგან

1 მაისიდან გაზეთის ტრესტის მიერ გახსნილია კიოსკი ტფილისის სადგურზე

შეუდგნენ კიოსკების მოწყობას ამიერ კავკასიის რკინის გზის მთავლიანდაგზე.

კიოსკებში გაიყიდება გაზეთები ამიერ-კავკასიის და რუსეთის საბ. ს. რესპუბლიკისა და აგრეთვე ყველა დარგის წიგნები. საწერი და საფოტო მასალები.

თფილისის რკინის გზის კვანძის სატრანსპორტო მოვსმარეველი საზოგადოება („უჩტპო“)

იყიდება საზოგადოების ფეხვრებზე

ფხვნილი შაქარი.	15.000	(სამი გირვანქა
რაფინადი	18 000	(წიგნაკზე.
თეთრი ლობიო	5 000 მ.	(ხუთი მ წიგნაკ
დანაყილი მარილი	750 მ 10 გ.	„ „
„სელდები“	3.000 მ. 10 გ.	„ „
პური (შავი)	8.000 მ. 3 გ.	„ „
თეთრი	10.000 მ.	„ „ „
ხორბალი ვლადიკავ.	8.000 მ. 5 გ.	„ „
კართოფილი	4.000 მ. 10 გ.	„ „
ქიშმიში	12 000 მ. 3 გ.	„ „
ჭერამი	10.000 მ. 3 გ.	„ „

ნიგოზი, თხილი, ჩაი სხვა და სხვა ფირმის, საპონი, ფეხსაცმელეულობა ყოველ გვარი, ძეხვეულობა ხილის და მწვანილის კონსერვები (საკუთარ ქარხნის), ფარფლეულობა, ჩითები, გილზები და სხვა.

საზოგადოების დუქნებში № 1. ვაგზლის ქ. № 3.
„ „ № 2. პლეხანოვის პროსპექტი კრილოვის ქუჩის კუთხე.
„ „ № 3. იურიევის ქუჩა № 44.
„ „ № 4. ანდრეევის ქუჩა № 113.
„ „ — ვაგზლის ქ. № 5.

ახლო მომავალში გაიხსნება დუქნები **პლეხანოვის პროსპ. № 138, ჩერქეზიშვილის** ქ. ბოტეს სახლში (ვაგზლის იქით) და **ნავთლულის** სადგურზე.

(2—1)

თანახმად მუშათა და წითელ არმიელთა დეპუტატების საბჭოის

ტფილისის ქალაქის დადგენილებისა ამა წლის 29 აპრილიდან სახალხო ლები გამოეცვლებად შემდეგ ადგილებს: აღექსანდრეს ბაღი წოდებულ იქნება კარლ ლიბკნეხტის ბაღად ხოლო ვერის აღმართი კი არკადი ელბაქიძის აღმართად.

მდივანი: **მესხი.**

(2—1)

ამიერ-კავკასიის რკინის გზების სამმართველო

ამით აცნობებს ყველა ორგანიზაციებს, დაწესებულებებს და კერძო პირებს, რომ მან მოაწყო რეგულიარული მიმოსვლა სამარშრუტო მატარებლებისა როსტოვში, კიევში, მოსკოვში და ხარკოვში ყოველგვარ ტვირთის გადასატან-გადმოსატანად ზემოაღნიშნულ პუნქტებისაკენ და აქეთ.

რკინის გზების სამმართველო ღებულობს თავის თავზე საქონლების გადაზიდვას, როგორც თითო ვაგონობით ისე მისი ჯგუფებით და მთელი მატარებლებითაც. პირობების გასაგებად საჭიროა მიმართვა ამიერ-კავკასიის რკინის გზების სამმართველოში **ეკონომიური სამსახურის უფროსისადმი.**

(3—1)

ამიერ-კავკასიის ს. ს. რესპუბლიკების გაერთიანებულ რკინის გზების სამმართველო

ამით აცნობებს მგზავრებს, რომ **ბათომსა და ბაქოს შორის მიმავალ პირებისთვის მგზავრობის პირობების უფრო უზრუნველსაყოფად** კვირაში ერთჯერ ინიშნება ჩქარი მატარებლები № 1—2. მატარებელი № 1 გამოვა ბათომიდან ხუთშაბათობით 12 საათზე და 45 წუთზე და მოვა თბილისში პარასკევობით 10 საათ. 30 წ., მივა განჯაში პარასკევობით 20 ს. 42 წ. და იქიდან წავა 20 ს. 57 წუთზე და მივა ბაქოში შაბათობით 11 ს. 12 წ. გამოვა ბაქოდან მატ. № 2 კვირაობით 13 ს. 25 წ. მოვა განჯაში ორშაბათობით 5 ს. 15 წ. და გამოვა იქიდან 5 ს. 30 წ. და მოვა თბილისში ორშაბათობით 14 ს. 15 წ. გავა თბილისიდან 18 ს. 25 წ. და მივა ბათომში სამშაბათობით 14 საათზე 00 წ. **მატარებელი შესდგება 3 საუკეთესო რბილი და 3 მაგარი ვაგონებიდან.** ყველა ადგილები დანომრილია. **არის საწოლი ადგილები,** ამასთანავე მთელი მატარებელი მოწყობილია ელექტრონით. მატარებელს თან ახლავს **ვაგონი რესტორანი** ცხელი და ცივი საჭმელებით. მგზავრობის გასაადვილებლად შემოღებულია წინასწარი ჩაწერა და გაყიდვა ბილეთებისა, როგორც რკინის გზების ისე ქალაქის სადგურებზე ბათომში და თბილისში.

მოსვლა და წასვლა მატარებლების ოპერატიული დროით.

(3—1)

განცხადება

ხუთშაბათს, 11-ს და პარასკევს 12-ს ნაისს, 12 საათზე, ყოფილ მილიციის მთავარ სამმართველოს შენობაში (ველიამინოვის ქ. № 12) დანიშნულია:

საჯარო ვაჭრობა

იყიდება საწერი მაგიდები, სკამები, ტყავის კაბინეთი, სასტუმროს მოწყობილება, ელექტრონის ლიუსტრები, სარკეები, შკაფები, ბუფეტი, რატორი (რიენდო), საწერი მანქანები, დივანი სავარძლები, საწერი მაგიდა, მოწყობილება, ეტლი ორცხენიანი, ფეხურგუნი, მატყლი, რკინა და სხვა საგანნები. ნახვა შეიძლება დილის 9—3 საათამდე.

(3—1)

საშინაგარეო პოლემიკური „სკიფი“

საქ. საბჭ. სოც. რესპუბლიკის მთავარ პოლიტიკურ განათლების განყოფილებასთან (პუშკინის პასაჟი ტელ. 8 – 04) არსებული სთხოვს დაწესებულებებს, ორგანიზაციებს და კერძო პირთ თავის დროზე

მისცენ შეკვეთები 16 მაისისათვის

პლაკატების, პანოს, სურათების, შენობათა მორთვის, დროშების, ტრანსპარანტების, „ვივესკების“ გრიფლინდების, ილიუმინაციების, შუქ ხუნების.

შეკვეთები შესრულებულ იქნება შემოსული რიგის მიხედვით.

(3—1)

დაიკარგა

მოწმობა საქართველოს ტერიტორიიდან გასვლის შესახებ, მოცემული გარეშე საქმეთა სახალხო კომისარიატიდან 3 მაისის თარიღით, მოსე ისაკის ძე ომარიოს სახელზე. ჩაითვალოს გაუქმებულად.

(1—1)

პარტიული ცხოვრება

სახალხო მკვებავთა კავშირის უმუშევარია საერთო კრებამ მოისმინა რა მოხსენება ამხ. ალავერდოვისა და ბაგიროვის, დაადგინა მიესალმოს მუშათა კომუნისტური პარტიის ცენტრალურ კომიტეტის დადგენილებას შესახებ პროფკავშირების ახალი მიზნებისა და კავშირში თავისუფალ წევრობის შესახებ ჩვენი ახალი ეკონომიური პოლიტიკის გარდამავალ ხანაში. ჩვენ ყველას გასაგონად ამაყად ვაცხადებთ, რომ ჩვენ ბოლომდე შეურყეველად ვიდგომებით პროფ კავშირებთან ერთად მუშების კაპიტალიზმისაგან დაცვის საქმეში. და ამასთან ყველა ეოთხმად ვაღიარებთ, რომ ვრჩებით კიდევ კავშირის წევრებად. კიდევ მივესალმებით საერთაშორისო პროფესიონალურ მოძრაობას გენუის კონფერენციის წინ მუშების წინააღმდეგ კაპიტალიზმის შეტევის ხანაში.

გაუმარჯოს საერთაშორისო პროფესიონალურ მოძრაობას.

გაუმარჯდოს ბრძოლას მუშებისა კაპიტალიზმის წინააღმდეგ.

გაუმარჯოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებას—ფროფკავშირის ახალი მიზნების და თავისუფალი წევრობის შესახებ.

გაუმარჯოს მესამე ინტერაციონალს.

პროვინციაში

ოზურგეთი.

ბოლოდროინდელ ამბავებ**ი.** ბოლო ორ კვირის განმავლობაში ოზურგეთში ბევრი ამბავი ატეხილა. ეს ამბავი ეხება ოზურგეთის ბანკ-ბანკირ ბ. ბ. ბ. ბ. ... ...